

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst do Din 2, od 100 vrst do Din 2,50, od 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kozarova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 8 — Pošta hranilnice v Ljubljani št. 10.251.

Zavezniški vrhovni vojni svet

Anglija in Francija bosta sklepali premirje ali mir samo po skupnem dogovoru — Sodelovanje za obnovo mednarodnega reda tudi po vojni

London, 29. marca. e. Včeraj je bilo v Londonu šesto zasedanje vrhovnega angleško-francoskega vojnega sveta, ki so se ga udeležili za Francijo ministri predsednik in zunanji minister Reynaud, ministri za vojno, mornarico, letalstvo, letalski minister Laurent Eynac, vešposlanik v Londonu Corbin, glavni tajnik francoskega zunanjega ministrstva Leger, vrhovni poveljnik zavezniških vojnih sil na kopnem general Gamelin, poveljnik francoske voje mornarice admiral Darlan, poveljnik letalstva general Vuillemin in general Koeltz.

Anglijo so zastopali ministri predsednik Chamberlain, zunanji minister Halifax, mornariški minister Churchill, vojni minister Stanley, letalski minister Wood, podtajnik v zunanjem ministrstvu Cadoogan, poveljnik angleškega letalstva Neval, poveljnik mornarice admiral Pound in šef generalnega štaba Ironside.

Daladier se je ni udeležil, ker ga je zaradi bolezni. Na seji je predsednik britanske vlade izrazil svoje zadovoljstvo, ker more pozdraviti Paula Reynauda, ki je sedaj prvi predsednik vlade. Vrhovni svet je razpravljal o vojaškem položaju in sprejel sklepe za bodočo akcijo v duhu rezultatov, ki so bili doseženi po sporazumu podpisanim v decembru po siru Johnu Simonu in Paulu Reynaudu. Z namenom, da se razširi obseg tega sporazuma, izjavljata obe vladi slovesno:

Vlada francoske republike in vlada Velike Britanije sta sprejeli skupen sklep, da med vojno ne bosta vodili pogajanj niti sklepali premirja ali pa mirovnih pogodb posebej, temveč po skupnem dogovoru. Obe vladi sta sklenili, da ne bosta razpravljali o nobenih mirovnih predlogih, preden se ne določi popoln sporazum o potrebnih pogojih, ki bi vsaki izmed njih zagotovili učinkovito in trajna jamstva za varnost. Končno sta sprejeli sklep, da bosta po sklenitvi miru nadaljevali skupno akcijo na vseh področjih, dokler se ne zagotovi popolna varnost ter ne izvrši s pomočjo ostalih držav, popolna obnova mednarodnega mira in reda, ki naj zagotovi svobodo narodov, zagotovi spoštovanje zakonov ter ohrani mir v Evropi.

Pariz, 28. marca. AA. (Havas) Predsednik vlade Paul Reynaud se je v spremstvu državnega podtajnika v predsedništvu vlade Champetier de Ribea vrnil iz Londona sredi ob 18.50.

Komentarji angleškega tiska

London, 29. marca. s. (Reuter) Vsi današnji angleški listi posvečajo posebno pozornost včerajšnji seji zavezniškega vojnega sveta in važnim sklepom, ki so bili na njej sprejeti. »Times« poudarja, da je vojni svet pokazal vsemu svetu, da je edinstvo zavezniškov sedaj tako trdna, da je nič ne more omajati. V tem ozračju sigurnosti in zaupanja je sprejel včeraj zavezniški vojni svet tudi sklepe o vseh važnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Poročil je gotovo, kakor pravi list, položaj po neuspehu na Finskem, odnošaje zavezniškov do Sovjetske Rusije in Italije ter drugih nevtranih držav, kakor tudi vraščanje bolj učinkovitega izvajanja blokade. Posebno pozornost pa je moral posvetiti nezakoniti uporabi norveških teritorialnih vod po nemških ladjah. Sklepi, ki jih je sprejel vojni svet o vseh teh vprašanjih, so morali potrditi splošno prepričanje, da je sedaj nastopil čas, ko bodo zavezniški prišli vojni z največjo energijo in odločnostjo. »Daily Telegraph« pravi, da je objavil zavezniški vojni svet najdalekosežnejšo deklaracijo, kar jih je bilo doslej v teku vojne. To bo gotovo imelo primeren učinek tako na vojujoče se, kakor tudi na nevtralne države. Tudi male nevtralne države bodo morale spoznati, da morajo v najvišji meri upoštevati svoje interese. Delavski »Daily Herald« podčrtava posebno odstavke včerajšnje deklaracije, ki pravi, da morajo biti navedeni podana jamstva za varnost, narkar bo šele močnejše razpravljati o mirovnih pogojih. List naglašja, da je bila v tem pogledu l. 1919 napravljena pogoška, ki je povzročila tedaj in pozneje mnogo neveselosti. Nadalje pripisuje list posebno važnost izjavi, da bosta Anglija in Francija tudi po sklenitvi miru sodelovali na vseh področjih. List pravi, da tvori odslej angleško-francosko sodelovanje stalen faktor v evropskem življenju.

London, 29. marca. s. (Havas) V angleških političnih krogih je napravila včerajšnja deklaracija vrhovnega zavezniškega vojnega sveta največjo in najbolj vti. Obenem naglašajo, da pomeni zadnji del deklaracije, ki govori o sodelovanju obeh držav tudi po vojni, pravi preobrat v angleški zunanji politiki. Diplomatični krogi naglašajo, da je s pristankom na sodelovanje s Francijo tudi po zaključku sovražnosti prekinila Anglija s svojo dosedaj tradicionalno politiko v Evropi. Na podlagi najnovejših deklaracij je moč pričakovati, da bo angleško-francosko sodelovanje služilo obenem tudi kot osnova za mnogo širši sistem evropskega političnega življenja, v katerem bodo lahko sodelovali vsi evropski narodi.

Prvi odmevi v Rimu

Rim, 29. marca. AA. (Reuter) Poročilo o sklepih vrhovnega vojnega sveta v Londonu se smatra v tukajšnjih političnih krogih kot najdalekosežnejša in najsvetelnejša deklaracija o neomajni solidarnosti med

Amerika in angleško-francosko gospodarsko sodelovanje

Washington, 29. marca. s. (Havas) V ameriških političnih krogih podčrtavajo posebno važnost naslednjih zaključkov včerajšnjega zavezniškega vojnega sveta:

1. Odločitev, da Anglija in Francija ne bosta sklepali separatnega premirja ali miru, pomeni, da hočeta obe nadaljevati vojno do njenega logičnega zaključka.

2. Deklaracija izraža voljo po sodelovanju za obnovo Evrope po koncu vojne. V tem pogledu je posebno pomembno, da je razširjen s tem trgovinski in finančni sporazum, ki sta ga v decembru sklenila francoski in angleški finančni ministri. Obenem pomeni včerajšnja londonska deklaracija poziv vsem drugim narodom k sodelovanju pri gospodarski obnovi Evrope po vojni. Ta odstavek deklaracije posebno zanima Zedinjene države.

Tako finančni, kakor tudi politični in gospodarski krogi v Zedinjenih državah poudarjajo vedno večjo pozornost vlogi, ki jo bodo Zedinjene države igrale po koncu sedanje vojne. Čim dalje tesnejše angleško-francosko gospodarsko sodelovanje postavlja Ameriki politična in gospodarska vprašanja, ki vedno bolj zanimajo vodilne gospodarske in finančne kroge. Tudi izolacionisti, ki hočejo, da bi ostale Zedinjene države na vsak način izven vojne, se zanimajo za položaj, ki bo nastal po vojni v Evropi na podlagi novega francosko-angleškega političnega in gospodarskega bloka. Pričakujejo, da bo doživelo po vojni

zavezniški od začetka vojne. V zvezi s tem naglašajo, da poročilo o sestanku jasno naglašja, da zavezniški ne bodo podvzeli nobene iniciative za mirovna pogajanja. Politiki krogi smatrajo, da tako kategorična izjava ne bi bila objavljena, če bi potovanja Sumnerja Wellesa imelo za posledico celo najbolj nedoločeno obljubo o sprejetju kakšnega mirovnega predloga. Zato se vedno bolj čuti, da bo pomlad prinesla neizbežen spopad z orožjem, česar se boji ves svet. Angleško-francoska obveznost, da sodelujeta obe državi kot en narod ne samo v vojni, temveč na vseh področjih tudi po vojni, se smatra kot dejstvo, da med Anglijo in Francijo ne obstajajo nobeni spori glede vojnih ciljev.

vse ameriško gospodarsko in celo socialno življenje težko v prilagoditvi novemu položaju po zavezniški zmagi. Zato smatrajo za potrebno, da podvzamejo Zedinjene države pravočasno primerne ukrepe glede gospodarsko-financijskega angleško-francoskega bloka. Predvsem vidijo ameriški gospodarski strokovnjaki nevarnost za ameriško gospodarstvo v prevelikem kupčenju zlata v Zedinjenih državah, nadalje v razliki cen med proizvodi ameriškega trga ter angleško-francoskega bloka. Končno vidijo nevarnost za ameriški položaj na svetovnih tržiščih tudi se v razlikah med ameriško ter angleško-francosko valuto. O vseh teh vprašanjih že razpravljajo v ameriških gospodarskih krogih. Obenem skušajo v Ameriki že sedaj najti rešitve krize, ki jo pričakujejo v trenutku, ko bosta Anglija in Francija prenehali nakupovati v Zedinjenih državah vojni material in drugo blago, če ne bosta dobili pravočasno v Zedinjenih državah potrebnih kreditov.

Včerajšnji sklep zavezniškega vojnega sveta v Londonu bo proučevanje vseh teh vprašanj v Ameriki le še pospešil. Obenem je iz tega sklepa razvidno, da zavezniški ne gojijo po koncu vojne sami gospodarsko reorganizirati sveta, temveč nasprotno podpirajo sodelovanje vseh narodov, ki pristajajo na iste principe reda in svobode kakor oni.

Iz notranje politike

VPRASANJE SKUPSCINSKIH VOLITEV

»Hrvatsko jedinstvo« piše v članku o volitvah: V čl. prvem nove uredbe o volitvah narodnih zastopnikov v skupščino, ki se sestane 20. oktobra, je rečeno, da se vrše volitve s svobodnim, splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. V uredbi ni nikjer rečeno, kdaj bodo prve volitve, toda čeprav ni točno navedeno, vendar se more z gotovostjo reči, da bi morale biti volitve pred 20. oktobrom, ko se mora po uredbi sestati skupščina na redno zasedanje. Zato se lahko računa, da bodo skupščinske volitve izvedene v par mesecih.

K tej kombinaciji viražinskega lista dostavlja »Hrvatskih dnevnika« Tako so sklepali tudi nekateri drugi listi. S pravnega stališa argumentacija ni slaba, toda politiki ji znajo po potrebi dati tudi drugačen komentar. Za sedaj ni nobenih znakov, ki bi kazali na skorajšnje volitve, čeprav se s hrvatske strani neprestano poudarja potreba in važnost volitev.

PRISEGA URADNIŠTVA ZUNANJEGA MINISTRSTVA

Zunanji minister dr. Cincar-Marković je izdal uredbo o besedilu prisige za uradnike, konkratne uradnike, zvaniki dnevniki in služabnike v ministrstvu zunanjih del. To prisego morajo položiti vsi službeniki ministrstva pri vstopu v državno službo ali ako se vrnejo v aktivno službo.

INTERESANTEN PREDLOG

Dubroviški list »Dubravac« se bavi s predlogom nekega zagrebskega dnevnika, naj bi se del zagrebske filozofske fakultete prenesel v Dubrovnik ter piše:

Povečal bi se običaj samozvesti Dubrovčanov, če bi jim Zagreb dal del svoje največje kulturne institucije. Brez dvoma bi se tudi v nacionalnem oziru ved med Dubrovnikom in Hrvatsko še bolj utrdila. Dubrovčani bi občutili in z njimi tudi ostali deli banovine, da Hrvatska ni maceha in da se Zagreb ne vrača v pogreške centralizma, temveč da vrača ljubezen za ljubezen. Če bi bil ta interesanten predlog sprejet, bi postal Dubrovnik vseučiliško mesto kakor Bologna, Padova, Pisa in podobna mesta v Italiji.

SE O HRVATSKEM LITERARNEM VEČERU V LJUBLJANI

V svojem rednem »Pismu iz Zagreba« piše spletki »Narodni list«:

Z obiskom »hrvatskih književnikov« v Ljubljani se je ponovno začela doba »hrvatsko-slovenskega bratstva«! Nisem literat, zato se nečem vmešavati v to vprašanje. Toda mislim, da bi bili morali stopiti pred Slovence s pravimi zastopniki hrvatske literature. V ostalem, pravijo zlobni jeziki, da so smeli na to romanje v Ljubljano samo književniki s — strankarsko legitimacijo, ki jim je služila v glavnem tudi kot legitimacija za njihovo književnost...

Književnost mora biti nacionalna, ne sme pa biti strankarska — tako mislimo mi navadni ljudje, ki predstavljamo hrvatsko čitačo publiko.

SRBSKI KULTURNI KLUB V NIŠU

Ustanovnemu občnemu zboru Srbskega kulturnega kluba v Nišu so prisostvovali iz Beograda upokojeni poslanik Milan Milojević, upokojeni kasalski sodnik dr. Danilo Danil, vseučiliški docent dr. Slobodan Drašković, industrijeec Kosta Popović in delegati mladinske sekcije Srbskega kulturnega kluba. Za predsednika kluba v Nišu je bil izvoljen živski upravnik Hipotekarne banke Sotir Bivković.

SRBI V BANOVINI HRVATSKI

»Bunjevačke novine«, ki jih izdaja v Subotici član JŽK dr. Poljaković, pišejo:

Ko so Srbi določevali meje novi hrvatski banovini, niso gledali na to, da bi ostali tam samo Hrvati, pa so zato potegnili meje tako, da je sedaj na Hrvatskem poleg ne celih treh milijonov Hrvatov en milijon pravoslavljnih Srbov. Ako bi se sedaj zahtevalo glasovanje ali sprememba meja, potem bi milijon pravoslavljnih Srbov glasoval za odepcev od Hrvatske in za združitve z ostalimi sedmimi milijoni Srbov v srbskih pokrajinah. Potem tudi Osljek ne bi ostal na Hrvatskem. V samem Osljeku skoraj ni Hrvatov. Je nepretrgana veriga srezov od madžarske meje preko vse Slavonije, ožje Hrvatske, Like in severne Dalmacije do Benkovca na morju, kjer se hili v večini.

Teleki na povratku iz Rima

Madžarski tisk piše o istovetnosti položaja Madžarske in Jugoslavije

Budimpešta, 29. marca e. Predsednik madžarske vlade grof Teleki je sredi ob 21.40 odpotoval iz Rima. Na postaji so se poslovili od njega zunanji minister grof Ciano in vsi uradniki zunanjega ministrstva ter madžarski poslanik z osebjem poslanstva, kakor tudi druge ugledne osebnosti. O razgovorih grofa Telekija v Rimu, naglašajo v tukajšnjih diplomatskih krogih, za katere se ve, da so zelo dobro informirani, naslednje:

Treba je ugotoviti, da sestanek Hitlerja in Mussolinija na Brennerju nikakor ni spreminil stališa Italije glede jugovzhoda Evrope. To pomeni, da je popolnoma pogrešno, če se govori o razdelitvi interesnih sfer na jugovzhodu med Italijo, Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Po sestanku z Mussolinijem in Ciano in po včerajšnji njegovi avdijenci pri papežu, ki je trajala polgodno uro, je imel predsednik madžarske vlade priložnost, da pojasni stališče Madžarske, njene ambicije in njene namene. Nadalje ugotavlja, da je Teleki pri teh sprejemih poudarjal željo Madžarske, da se ob vsaki priložnosti in za vsako ceno ohrani mir. Tudi je naglašal v Rimu, da so zveze med Beogra-

dom in Budimpešto zelo dobre in da se bodo bržkone še bolj okrepile. Vse te okoliščine služijo kot dokaz miroljubnega dela Beograda in Budimpešte, kar je velikega pomena za popolno ohranitev miru v tem delu Evrope. V Budimpešti so prepričani, da ne bo prišlo do sklenitve pakta o prijateljstvu med Rimom in Moskvo in da ne bo ustanovljena trojna zveza med Berlinom, Moskvo in Rimom. Kot povsem umerno poudarjajo, da odstranjujejo prijateljske zveze Madžarske z Nemčijo na eni strani ter Italije z Nemčijo na drugi strani vsako bojazen, da bi mogla Nemčija imeti kake imperialistične namene napram jugovzhodu Evrope. Ves madžarski tisk podčrtava stališče, ki ga zavzema Jugoslavija, poudarjajoč, da more Jugoslavija prav tako kakor Madžarska ohraniti svojo neodvisnost. Madžarski tisk najtopleje pozdravlja to stališče Jugoslavije, ki je popolnoma analogno s stališčem Madžarske.

Teleki se bo vrnil v Budimpešto danes in bo prihodnji teden v parlamentarnem odboru za zunanje zadeve poročal o svojih razgovorih v Rimu.

Angleški poslaniki na Balkanu pozvani v London

London, 29. marca. e. V začetku aprila se bodo v Londonu sestali na poziv zunanje ministra lorda Halifaxa diplomatski predstavniki Velike Britanije in prestolnicah jugovzhodne Evrope. Na konferenco so pozvani poslaniki iz Ankare, Beograda, Bukarešte, Aten, Sofije in Budimpešte, zanimivo pa je, da je bil pozvan tudi rimski poslanik Perry Loraine. Ta odločitev angleškega zunanjega urada predstavlja novost v londonskih diplomatskih običajih in je dokaz, s kakšno pozornostjo London spremlja dogodek na bližnjem vzhodu in na Balkanu in koliko važnosti pripisuje dobrih odnosom z vsemi balkanskimi in podbalkanskimi državami. V Londonu poudarjajo, da bo ta konferenca pripomogla k boljšemu razumevanju balkanskih problemov in da bo popravila pogreške, ki jih je angleška diplomacija morda napravila v začetku vojne v svoji politiki na jugovzhodu. Glavna značilnost angleške zunanje politike so vsekakor zveza s Turčijo in jamstva Rumuniji ter Grčiji. V

nevtralnih krogih zatrjujejo, da bo ta konferenca uvod v novo francosko-angleško diplomatsko ofenzivo na vseh črtah. Kaže se, da sta London in Pariz odločena, da ne opustita ničesar, s čimer bi mogla zavarovati svoje postojanke. Predvsem poudarjajo, da je tradicionalna ohranitev miru na Balkanu, ki jo Italija s tako odločnostjo vedno poudarja, popolnoma v skladu z željami zavezniškov. Zaradi tega je bil pozvan v London tudi veleposlanik v Rimu, ki bo znal najbolj raztolmačiti interese italijanske politike na Balkanu.

Pariz, 29. marca. s. (Havas) Danes bosta prispela v Pariz francoska veleposlanika v Rimu in Bruslju, ki ju je ministrski predsednik Reynaud poklical na posvetovanje. Ta diplomatska konvencija prihaja zelo značilno istosčasno k poklicem angleških poslanikov na Balkanu v London.

Inzerirajte v »Sl. Narodu«!

Francosko-sovjetski spor

je z odpoklicom poslanika Suriča po mnenju političnih krogov v Moskvi likvidiran

Pariz, 29. marca e. Nekateri tukajšnji listi so zahtevali, naj bi se prekinili diplomatski odnošaji s sovjetsko Rusijo, vendar pa se kaže, da odpoklic sovjetskega veleposlanika Suriča ne bo imel za posledico spremembo odnosov med Francijo in sovjetsko Rusijo. Po pojasnitvi, ki se morejo dobiti na merodajnih mestih, za sedaj ne prihaja v poštev prekinitev odnošajev. V ostalem so tudi v Moskvi sprejeli zadevo na precej zmeren način. Kakor pravijo, smatrajo v Moskvi, da je z odpoklicem Suriča to vprašanje osebnega značaja rešeno. V Parizu poudarjajo, da je bilo francosko stališče popolnoma objektivno in da Francija ni mogla trpeti osebe, ki zavarovana z diplomatsko imuniteto, sodi o francoski politiki na način, ki ni v skladu z njenim položajem. Pariški tisk vprašuje, na kakšno pobudo je poslal Surič brojavko po pošti v francoskem jeziku, ko bi jo vendar mogel poslati šifrirano. Nekateri mislijo, da je to napravil po naročilu iz Moskve, da bi se ustvaril razlog za njegov odpoklic, ker tudi francoskega veleposlanika Naggyara že dalje časa ni v Moskvi. Drugi pravijo, da se je hotel priklopiti sovjetskemu pogotem. Vsi pa poudarjajo, da je bil Surič že dalje časa malo aktiven in da niti v Moskvi ni užival mnogo zaupanja, odkar je zapustil svoje mesto Litvinov.

Amsterdam, 29. marca. s. (Havas) List »Maasbode« se bavi z odpoklicem sovjetskega veleposlanika Suriča iz Pariza in

Sumner Welles poroča Rooseveltu

Washington, 29. marca. s. (Reuter). Sumner Welles, ki je dospel sredi v Washington, je imel takoj po svojem prihodu razgovor s predsednikom Rooseveltom in zunanjim ministrom Hullom. Razgovor je trajal polgodno uro.

Izredni krediti za turške oborožitev

Ankara, 29. marca. s. (Havas). Turškemu parlamentu bodo v kratkem predloženi v odobritev izredni krediti za obrambne svrhe v višini 108 milijonov turških fontov. Ta znesek gre preko normalnih že odobrenih proračunskih kreditov. Denar bo dala vladi na razpolago turška centralna banka.

Francoska prizadevanja za zblizanje z Italijo

Berlin, 29. marca e. Več o morebitnem odpoklicu francoskega veleposlanika v Rimu Francois-Ponceta in možnost, da bo na njegovo mesto imenovan Laval, je izzvala veliko zanimanje v berlinskih političnih krogih. Splošno prepričanje je, da bo imenovanje Laval predstavljal nov manever predsednika vlade Reynauda pri njegovih sporazumevanjih z Italijo in za oslabeitev osi Rim-Berlin. V berlinskih krogih, ki dobro poznajo sedanje italijansko-nemške odnošaje, smatrajo, da se bo Lavakova misija končala prav tako z neuspehom, kakor neumorno delovanje Ponceta. Pravijo, da je osi Rim-Berlin trdnjše kakor kdaj koli, razen tega pa Mussolini dobro ve, da ji Francija nikdar ne bo mogla zagotoviti tega, kar predstavlja življenjski interes Italije.

Pred pomorsko bitko ob Skandinaviji?

Nemške vojne ladje so odplule iz Wilhelmshavna proti Skageraku

Berlin, 29. marca. e. Službeno obvestilo agencije Havas o problemu nevtralnosti skandinavskih držav, v katerem se jasno napoveduje, da bodo zavezniški prisiljeni prevzeti vlogo policije v norveških in danskih teritorialnih vodah, potrjuje, kar so v Berlinu pričakovali po prvih incidentih v norveških in danskih vodah. Ves nemški tisk smatra to izjavo kot povod za pričetek nove dobe v vojni. V službenih krogih pravijo, da mora Nemčija iz takih zadržanj zaveznikov izvesti samo sklep, da Anglija in Francija ne želita več spoštovati nevtralnosti. Kaj bo Nemčija ukrenila, če bodo zavezniški res uresničili svoje napovedi, se sedaj še ne more zvedeti. V zvezi s tem javljajo iz službenega vira samo to, da bo Nemčija še naprej

zelo pazljivo zasledovala razvoj dogodkov na tem področju.

Rim, 29. marca. e. Svočni radio je objavil zanimivo vest, da so dobile nemške turovske ladje v švedskih in norveških vodah večeraj zjutraj po radiu nalog, naj se takoj umaknejo v najbližja pristanišča. Popoldne so nemške vojne ladje odplule iz Wilhelmshavna v smeri proti Skageraku. V dobro opremljenih krogih trdijo, da je postal skoraj neizogiben spopad med angleškim in nemškim vojnimi brodomi in da ga je pričakovati v Skageraku še ponoči. Švedska admiralieta je poslala več vojnih edinic na kraj, kjer sodi, da bo prišlo do spopada. Njena mornarica ima nalog, da za vsako ceno prepreči kršitev teritorija nevtralnih vod.

Letalski spopadi

Nad Anglijo in Severnim morjem je bilo sestreljenih že 49 nemških letal

London, 29. marca. s. (Reuter). V bližini vzhodne škotske obale so večeraj popoldne angleška lovška letala sestrelila nemški bombnik. Bržkone je bilo sestreljeno letalo eno izmed onih, ki so jih večeraj popoldne opazili nad Shetlandskim otokom. Kjer pa niso metala bomb in so jih angleška lovška letala pregledala.

V letalski bitki nad Severnim morjem je prišlo do spopada med angleškim letalom obalne zaštite in dvema nemškima letalom tipa Dornier. Borba je trajala pol ure in je pri tem angleško letalo zasledovalo nemški letali nad 100 km daleč. Nemško letalo je bilo tako hudo poškodovano, da je smatral pilot angleške letala kot neverjetno, da bi se bilo utegnilo vrniti v Nemčijo. Res priznava danes nemško uradno poročilo izgubo dveh svojih letal pri večerajšnjih izvidniških poletih nad Severnim morjem. S tem se je povečalo število od začetka vojne nad Anglijo in Severnim morjem sestreljenih nemških letal na 49, v 11 nadaljnjih primerih, v katerih so bila težje poškodovana, pa se nemška letala prav tako najbrže niso utegnila vrniti v Nemčijo.

V komunikaciji letalskega ministrstva je bilo objavljeno, da se z izvidniškega poleta, ki so ga izvršila angleška letala v sredno večer nad Helgolandskim zalivom, nista vrnila dve angleški letali. Tretje letalo pogrešajo s poleta nad severno-zapadno Nemčijo, ki je bil prav tako izvršen v sredo večer. Verjetno je to letalo, ki ga je bilo večeraj sestrelilo nad nizozemskim ozemljem nizozemsko lovsko letalo.

London, 29. marca. s. (Reuter). K večerajšnjim letalski bitki nad nizozemskim ozemljem, v kateri je bilo v bližini Rotterdam sestreljeno eno nizozemsko letalo, angleško vojaško letalo, pripadajo na merodajnih mestih v Londonu, da imajo za take primere angleški piloti natančna navodila. Če se primeri, da bombniki po pomoti zaidejo na nevtralnem ozemlju in naletijo na nevtralna letala, ne smejo angleška letala odgovarjati na strele nevtralnih letal.

Neuspešen napad na angleški konvoj

London, 29. marca. s. (Reuter). Angleška admiralieta javlja, da je na Severnem morju sredi nemški bombnik napadel

Nemško-rumunska gospodarska pogajanja

Bukarešta, 29. marca. s. (Havas). Vodja nemške gospodarske organizacije dr. Clodius je napravil vjudnostni obisk pri rumunskem ministru za zunanjo trgovino Christu. Med tem nadaljujeta obe delegaciji svoja posvetovanja. V podkomisijah razpravljajo predvsem o delovnih novih cen za rumunske izvozne proizvode. Vse kaže, da pogajanja zelo počasi napredujejo. Nemci imajo dokaj težavno stališče, ker se je položaj Rumunije v zadnjih mesecih zelo ojačal. Doslej ni Rumunija v pogajanjih pristala še na nobene večje koncesije in dalekosežnejše sklepe.

Amerika čaka na tehnične rezultate vojne

Washington, 29. marca. s. (Reuter). Šef ameriške generalnega štaba Marshall je sporočil večeraj, da je sklenilo vojno ministrstvo za dve ali tri leta odločiti o graditvi 5500 vojaških letal, ki bi morala biti zgrajena do junija 1. 1941. Zedinjene države hočejo najprej proučiti letalski razvoj, kakor ga kaže sedanja vojna v Evropi, da preprečijo na ta način tehnični zastoj v ameriškem vojaškem letalstvu.

Mednarodni šahovski turnir v Budimpešti

Budimpešta, 29. marca. v. Predzadnjem kolu mednarodnega šahovskega turnirja v sredo večer je bila odigrana najvažnejša partija med dr. Euwejem in dr. Vidmarjem. Po zanimivih zapletitvah je dosegel dr. Euwe sicer nekaj prednosti, vendar je nato sprejel ponudbo remija svojega nasprotnika. Enako se je končala remis partija Szabo - Barcza. Partija Ballo - Reti je bila prekinjena. Pred zadnjim kolom vodi dr. Euwe s 3 in pol točkami pred dr. Vidmarjem, ki ima tri točke.

Proračunske dvanajstine sestavljene

Beograd, 29. marca. e. Proračunski oddelek finančnega ministrstva je izdelal predlog državnega proračuna. ki obsega prve štiri dvanajstine za novo proračunsko leto. Prav tako je dovršil tudi predlog finančnega zakona, zlasti pa paragrafe o izvršitvi računskega dela prvih štirih dvanajstini. Za danes ob 17. je sklicana seja ministrskega sveta, ki bo končno veljavno pretresala predlog državne-

angleški konvoj in vrget proti ladjam pet bomb. Nobena ladja ni bila zadeta in ni bilo povzročenih nobene škode.

Nemško poročilo, da je bil konvoj razpršen in več ladij poškodovanih, označuje v Londonu kot popolnoma netočno.

Nemški zračni torpedi

London, 29. marca. s. (Reuter) Angleška ribiška ladja »David Amm« poroča nekaj zanimivih podatkov o torpedih, ki jih mečejo nemška letala na angleške ladje. Kapitan pripoveduje, da so ladjo nenadoma napadla tri nemška bombna letala. Eno izmed njih je odvrtilo predmet, ki se je po padcu v morje pričel bomkati proti ladji. Ladjo je torpede sicer zgrešil, pač pa je zadel na obalo. Kier je eksplozija povzročila veliko razdejanje. Letalo so nato vrzla proti ladji še tri enake torpede, ne da bi zadeli. Od strelav protiletalskih topov je bilo eno izmed letal poškodovano.

Poljski letalci na zapadni fronti

Pariz, 29. marca. s. (Reuter) Večera je bila poslana na zapadno fronto prva eskadrila poljskih lovskih letal. Na poljske letalce je poslal ministrski predsednik Sikorski ob tej priliki poslanico, v kateri pravi med drugim:

Zadnji ste, ki ste se borili na Poljskem, sedaj pa boste prvi, ki se boste v Franciji zopet borili za Poljsko. Odhajte v največjo vojno, v kateri na se boste borili za splošni mir.

Pregledovanje ameriške pošte na Bermudih

New York, 29. marca. s. (Reuter) Potniško letalo, ki vzdržuje redni letalski promet med New Yorkom in Lizbono, se je večeraj zaradi slabega vremena zopet ustavilo na Bermudskem otoku. Kakor znano, so sredi marca ameriška letala opustila vmesno postajo na Bermudih zaradi pregledovanja pošte po angleških kontrolnih oblasteh. Po večerajšnjem pristanku so angleški kontrolni organi zopet pregledali pošto na letalu in zaplenili 750 kv pošte, namenjene v Evropo. »New York Times« poroča, da se je kontrola izvršila v obojestranskem prišernem razpoloženju.

Naši gospodarstveniki v Bukarešti

Beograd, 29. marca. e. S subotiskim vlakom ob 11.34 je danes odpotovala v Bukarešto delegacija naših gospodarstvenikov, ki se bodo udeležili slovesne otvoritve rumunsko-jugoslovenske gospodarske zbornice v Bukarešti. V delegaciji je 40 najodličnejših predstavnikov gospodarstva življenja naše države, med drugimi predstavniki trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Osijeka, Novega Sada, Sarajeva, Skoplja in Banjaluke. Na čelu delegacije je minister za trgovino in industrijo dr. Andres s šefom kabineta dr. Malinarjem in viš. svetnikom ministrstva dr. Dragoslavom Mihačevićem.

Borzna poročila

Curich, 29. marca. Beograd 10, Pariz 9.06, London 16, New York 446, Bruselj 76.15, Milan 22.125, Amsterdam 236.875, Berlin 178.70, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kodanag 86.125, Sofija 5.50, Bukarešta 3.40.

Iz Trbovelj

Na koncertu Ljubljanskega zvoza bo pevski zbor izvajal najboljša dela skladatelja Zorka Prelovca. Ker je zanimanje za koncert veliko, priporočamo, da si nabavite vstopnice že v predprodaji. 174—n

Spornost vesti. Velikonočna tekma SK Amaterja z Ljubljanskim Hermesom se je pri krasnem vremenu in zadovoljivi udeležbi končala z zmago domačega nogometnega kluba in to 4:2 (1:1). Amater je s tem zopet popravil slabšo igro, s katero je remiziral pri zadnji nedeljski tekmi proti SK Svobodi. Moštvo Hermes je pokazalo prav lepo tehnično igro, vendar ni bilo kos razigranim Amatercem, ki so tokrat obvladali igrišče s svežim elanom in dobro kombinacijsko igro. Tekma je bila do poslednjega trenutka prava živahna in zanimiva. Izmed moštva Hermes se je odlikovalo zlasti nekoliko prav rutiniranih igralcev ter je posebno ugajala

krilaka vrsta in vratar. Domače moštvo je bilo tokrat docela kos svoji nalogi ter so bili vsi poartovovalni in disciplinirani. Gledalci so bili z igro prav zadovoljni ter niso štedili s priznanjem, dočim je pretečeno nedeljo publika zapustila igrišče precej razočarana. Pri velikonočni tekmi so gole zabili za Amaterja Jordan, Sajovic, Kos in Gunzek, za Hermes pa Cindrič in Sočan. Tekmo je sodil g. Zajz iz Ljubljane objektivno in prav dobro.

Polarni sij smo v nedeljo zvečer občudovali tudi v Trbovljah. Kinalu po sedmih zvezdah se je nebo od Sv. Planine proti severovzhodu razsvetlilo v krasnih temno in svetlo rdečih barvnih odtenkih ter je izgledalo, kakor da nebo žari od ogromnega požara, ki so ga pri nas domnevali nekje za Sv. Planino. Izredno nebesno znamenje se je potem pomikalo proti jugozapadu, izgubilo na svoji intenzivnosti ter se izpremenilo v svetlejšo svetlobno prameno, nazvalo svetlo modro in nlečno mečlo barvo, dokler ni okrog osnih zvezd ugasnilo v nočni temi. Če bi ne bila tisti večer precej jaka mesečina pri jasnem nebu, bi bil izredni nebesni pojav polarnega sija pri nas mnogo učinkovitejši.

Po daljšem zimskem odmoru bo v Trbovljah ozivila zopet koncertna sezona. Med tem, ko domača pevska društva z izjemo »Zarje« že dalje časa niso javno

nastopila, nam zadnja leta hodijo pridno v goste izvenrboveljska društva. Lansko leto nas je obiskala »Glasbena Matica« iz Ljubljane, letos pa se nam na spomlad obeta gostovanje drugih odličnih ljubljanskih pevskih društev. Prvo med njimi priredi svoj koncert pevska društvo »Ljubljanski Zvon«, ki bo nastopil 31. t. m. ob 16. uri v tukajšnjem Sokolskem domu z izbranim pevskim programom. Na sporedu so skladbe Zorka Prelovca za mešani zbor, ženski zbor in moški zbor ter trije solospjevi »Ti si urce zamudila«, »So že rožice v hartelnu...«, »Spomlad je pav lušno je«. Slednje bosta pela priznana solista gđ. Draga Steinerjeva in g. Tone Petrovčič. Koncert je po svojem programu zamišljen kot posveticitev spomenu Zorka Prelovca, skladatelja prave slovenske narodne pesmi, ki se je usidrala tudi v srčih Trboveljčanov. Pokojni skladatelj je bil iskren prijatelj Trbovelj ter je tukajšnjim pevskim društvom uglašil marsikatero lepo pesem. Prav je, da v nedeljo popoldne s polnoštevilno udeležbo na koncertu počastimo glasbeno delo Prelovca, ki je v svojih pesmih toliko del trboveljske pevske duše, kot je danes last in pevskega ponosa velike slovenske pevske družine. Zbor bo dirigiral pevovodja g. Dore Matul, na klavirju bo spremljal g. Drago Simoniti.

Beli teden v dvojnem pomenu besede

Nov sneg je napravil precej škode na telefonskih napeljavah

Ljubljana, 29. marca.

Beli teden je bil že pogosto bel zaradi cvetja, a le redko se primeri pri nas, da bi bil tudi bel zaradi snega. Sneg po veliki noči je res poseben dogodek, celo letos se čudimo, čeprav smo vajeni že vseh sladkosti zime s snegom, ki je ležal približno tri mesece.

Zelo hitro smo pozabili na letošnjo izredno hudo zimo, kajti pomlad se je začela kakor po programu, ko se je morala začeti po pratiki. Bilo je že tako toplo vreme, da so nekateri napovedali neposreden nastop poletja po zimi. Toda nihče se ni tolikokrat ne ušteje kakor vremenski preroki. Zdal se sicer tolažijo, da bo novi sneg kmalu pobral in da je bil to samo vesel epilogo letošnje žalostne zime. Vendar kdo ve, kakšen bo april, ki uživa poseben sloves kot najbolj vihrav mesec.

Včeraj se je bolj zdelo, da zima sele prihaja, kakor da se poslavlja. V severnih krajih Slovenije je snežilo že dopoldne, v Ljubljani je pa samo deževalo, vendar je že dišalo po snegu, kajti jug se je sprevrgel v burjo. Popoldne je pa začelo snežiti kakor sredi zime. Snežni metej je bil tako močan, da je bila zvečer kmalu pobeljena, čeprav je bilo še precej toplo. Sneg je sicer kopal sproti, a zvečer je bilo že vse belo. Snežilo je še približno do polnoči. Zdelo se je, kakor da se trga izpod neba cunjice. Sneg je bil zelo težak in moker ter so se kmetje in sadjarji upravičeno bali, da bo napravil škodo na drevju. Sreča pa je bila, da je bila temperatura še vedno precej visoka ter se sneg še ni prijel. Ko se je opolnoči že močno shladilo, je pa tudi prenehalo snežiti.

Kljub temu je ležalo davi ob 7. 5 cm snega v mestu (na Gorenjskem ga je ob-

ležalo znatno več). Raztopljenega snega in dežja so pa namerili pri našem meteorološkem zavodu večeraj 39.3 mm. Vode so čez noč precej narasle, a dopoldne so se narasčale, ker je sneg naglo kopal. Do 10. se je zjasnilo in zdaj lahko upamo, da bo zopet nekaj sončnih dni. Vendar bo najbrže še nekaj tednov nekoliko hladneje, ker je v višjih legah obležalo mnogo več snega. V gozdovih na severni strani je še doslej ležalo tudi v nižjih legah precej snega. Tam se je tudi zdaj bolj prijel sneg, zato se nam ni treba bati, da se bo prekmalu začelo poletje, čeprav je večeraj gmelno... Grmenje hkrati ko sneži ni spomladni nič posebnega. Gmelno je zato, ker so se večeraj zelo naglo začele mešati tople in mrzle zračne plasti; prav tako nastajajo nevihte poleti.

Sneg je napravil mnogo škode na telefonskih in brzojavnih napeljavah. Zato so nastale tudi precejšnje motnje v medkrajevem telefonskem prometu. Vendar se jim je že dopoldne posrečilo obnoviti glavne proge. Na deželi je bilo pri telefonskih napeljavah največ škode na Gorenjskem in na Notranjskem. Zdal pa še ni mogoče ugotoviti, koliko dela jih prav za prav čaka, preden bo zopet vse popravljeno.

V mestu je bilo izločenih iz prometa okrog 400 telefonskih naročnikov. Ljubljansko telefonsko omrežje še vedno priključujejo na kable, zato je še precej naročnikov, ki so zvezani s centralo po prostih vodih. Zdal je zaposlenih pri popravilih pokvarjenega omrežja okrog 50 delavcev, ki so doslej priključevali stranske vode na kabelsko omrežje. Zaradi tega popravil bodo dela pri preurejanju nekoliko zastala. Upajo, da bodo pokvarjene napeljave popravljene v nekaj dneh, najbrž do nedelje.

Deset let Zveze gospodinj

Prvič se je Zveza predstavila javnosti spomladi leta 1931 z razstavo na velesejmu

Ljubljana, 29. marca

V Gradišču so večeraj zborovale naše gospodinje in podale pregled koristnega in plodonosnega dela svoje zveze. Izredno dobro obiskano zborovanje je otvorila predsednica ga Kraigherjeva, ki je izrekla pozdrave in kratko omenjala delo v preteklem letu, nakar je podala obširnejše poročilo o gospodinski organizaciji tajnica ga Goslarjeva. Delo Zveze gospodinj se je lani še razširilo z ustanovitvijo zadruge »Doma gospodinja«. List »Gospodinja«, ki ga izdaja zveza, je najvidnejši izraz gospodinskega dela. Obsega vse rubrike, ki animajo res pravo delovno gospodinjstvo. Lani sta bila v Ljubljani dva večerna kuharska tečaja in en popoldanski. Vrtil se je tudi pouk o dietetični kuhinji v treh enodnevnih tečajih, zelo dobro pa je bil obiskan tudi tečaj za pletenje in kvačkanje. Gospodinjje so imele skoro vsak mesec članski sestanki, društvo pa je priredilo tudi razne ekskurzije, a spomlad so priredile gospodinjje skupno s »Splošnim ženskim društvom« prekrasno razstavo slovenskih narodnih vezenin. Zelo agilen je bil tudi tržni odesk in je zveza čisto intervenirala pri tržnem nadzorstvu, kar je bilo tudi potrebno, glede na številne nepravilnosti. Gospodinjjski odesk je priredil več predavanj, na katerih se je posvečala pozornost varstvu doma v moderni vojni. Ciklus predavanj o prvi pomoči v nevarnostih je tudi poučil gospodinjje za najtežje trenutke, da si zna pomagati in tako obvaruje zdravje svojcev.

Podpredsednica ga Likarjeva je podala pregled dela v zvezi od ustanovitve pred 10 leti. Društvo je izšlo iz našega »Splošnega ženskega društva« kjer se nekatere članice čutile potrebo, da se ustanovi odesk, ki bi zasledoval gospodinsko-gospodarsko smer in deloval prvenstveno za povzgojo izobrazbe žensk-gospodinj. Po začetnih težkočah se je Zveza gospodinj prvič javno predstavila občinstvu spomladi l. 1931, ko je priredila na velesejmu prvo razstavo: »Novodobna gospodinjstva«. Idejni načrt je izdelala predsednica ga Vika Kraigherjeva. Da bi postala vez gospodinj tesnejša in da bi tudi na deželi lahko širila svoj program, je začela zveza naslednje leto izdati svoj strokovni list »Gospodinja«. Istčasno s pričetkom izdajanja lista je zveza jela prirejati ekskurzije v tovarne, trgovske obrate, na razstave in v kulturne zavode. Zaporod so se vršili tudi kuharski in gospodinjjski tečaji. Tečajev je priredila zveza v vseh letih obstoja 132, za električno in plinsko kuhanje je bilo 322 predavanj, na sestankih je bilo 65 predavanj, po radiu 62, ekskurzij je bilo v Ljubljani 71, izven Ljubljane pa 18. Razstav na velesejmu je bilo 12, v društvenih prostorih pa 12. Posebno poročilo o listu »Gospodinja« je podala upraviteljica ga Kropivnikova. Jas-

no je bilo takoj v začetku, da se Zveza ne bo mogla uveljaviti, če ne dobe gospodinje svojega lastnega strokovnega glasila. Obseg prvih števk je bil dosti skromen, polagoma pa je rasel krog bralk in s tem tudi obseg lista.

Blagajniško poročilo, ki izkazuje primeren prebitek, je podala ga Hitjeva, nakar je poročala v imenu nadzornega odbora se ga Žitkova, ki je predlagala odbor razrešnice, ki je bila soglasno sprejeta. Sledile so volitve, pred katerimi je prišlo do živahnega razpravljanja, nato pa je bil izvoljen spet stari odbor s predsednico go Viko Kraigherjevo na čelu.

Iz Litije

Pitana živina gre v inozemstvo. Zadnje čase so prekupci nakupili več parov dobro pitanih volov za izvoz v inozemstvo. Domači mesarji so z zavistjo ogledovali res lepo živino. Posebno lepo živino so prodali nekateri gospodarji iz šmarske okolice. En par volov je tehtal 1500 kg. Tudi na zadnjem litijem sejmju so se za ta par močno zanimali prekupci in izvozniki. Gospodar je hotel imeti 10 din za kilogram žive teže, dobil pa je seveda precej manj. Beležimo glas naših kupcev, da gre večina dobro pitane živine iz naše doline, ker jo kupijo mesarji iz drugih krajev ali pa gre iz države kot izvozno blago. Zaradi nizkih cen so močno prižadeti tudi naši kmetje. Na jesen so prodajali živino ceneje, kakor jo kupujejo zdaj. Vsak mora dodati po več stokov, če hoče kupiti par volčev. Na jesen so jih prodajali zaradi pomanjkanja krme, zdaj na pomlad pa jih morajo kupiti dražje, ker jih potrebujejo za delo na polju.

Iz Celja

Nesreča ne počiva. Ko je dninarjev sin Konrad Lešnik iz Arje vasi pri Petrovčah streljal na velikonočno nedeljo s karbidom, je bušil karbid vanj in ga močno poškodoval po čelu. — Istega dne se je pri streljanju s petardo ponesrečil 29letni vrtinarjev sin Ivan Medved iz Nove vasi pri Celju. Petarda mu je eksplodirala v roki in mu razmesarila desno dlan. — Ko se je peljal 18letni delavec Alojz Tratinč z Lave pri Celju po cesti s kolesom, mu je v roki eksplodirala raketa in mu razmesarila palec desne roke. — Na velikonočni ponedeljek je pri streljanju s karbidom bušil karbid v 17letnega delavca Leopolda Šorna z Ostrožnega pri Celju in poškodoval po glavi in desni strani obraza. — V šesčah pri št. Pavlu pri Preboldu je padel 40letni posestnik Miha Janša, čigar oče in mati sta bila lani žrtvi roparskega umora, na velikonočno nedeljo doma tako nesrečno, da

si je zlomil levo nogo. — V nedeljo je neki deček zagnal steklenico v šletno hčerko poštne upravnika Magdo Drolčev na Vrnskem in ji prebil čelo. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnici.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 29. marca: Ciril mučenec

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem pustinja ob 16, premiera Jeklena armada ob 19.

Kino Sloga: Pesem zlatega zapada

Kino Union: Materina ljubezen ob 16. in 21.

Kino Moste: Dekle iz Trsta in Dan pred pogubljenjem

Glasbena Matica: ponovitev Prešernovega sonetnega venca ob 18.30 v Unionu

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Trzaska cesta 48.

Ozpod sita

V naših vaseh je načelnik gasilske čete zelo ugleden in vpliven gospod. Njegova beseda povsod veliko vpliva in velja, kar je pač razumljivo. Načelnik gasilske čete na podeželju je navadno župan, trgovec ali gostilničar. V njegovih rokah leži večina usoda vse vasi. Brez njegovega ukaza ali pristanka ne sme nihče storiti ničesar, čeprav bi bilo to ali ono za posameznika ali za vso vas še tako potrebno in koristno.

Nedavno je v neki lepi gorenjski vasi nastal požar. Bila je nevarnost, da bo ogenj uničil precejšen del vasi. Prihiti so gasilci iz bližnjih in daljnih krajev, da bi reševali imetje vaščanov. Domača gasilska četa, ki ima moderno gasilsko orodje, je bila seveda prva. Kakor povsod, je tudi tu povzročil ogenj med gasilci precejšnjo zbeganost in nervoznost. Po tleh so položili proti gorečemu poslopju vodovodno cev. Ko so v njo spustili vodo, se je cev začela pri ustniku zvijati in brizgati vodo, ker ni bilo nobenega gasilca, ki bi cv naravnal na gorečo hišo. Prišel pa je mlad in še neizkušen gasilec, ki ni mogel in znal usmeriti vodnega curka na gorečo poslopje.

Mlademu gasilcu je prihitel na pomoč izkušen gasilec iz neke druge gasilske čete. Tedaj pa je bil zopet drugi ogenj v streh. Domači gasilec se je razhudil in odpravil izkušenega gasilca z besedami: »Kaj pa se ti vtičuješ v našo četo in med nas, mi imamo svojo komandanta!« To je bežna slika naših majhnih podeželskih razmer. Kranjec bi ne bil Kranjec, če bi delal drugače.

Posestne spremembe

Ljubljana, 29. marca. Anton baron Codelli je prodal Ladislavu skrabarju, Ljubljana, Poljska pot 31, parcelo v izmeri 624 kv. m v kat. občini Vodmat za 30.000 din.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je prodala zasebni uradničji Tereziji Remiš v Ljubljani, Tabor 5, parcelo v izmeri 749 kv. m v kat. občini sv. Peter za 74.000 din. Posestnik Ivan Jerneje, Stočice 12, je prodal inž. Ivanu Oblaku parcelo v izmeri 482 kv. m v kat. občini kapucinski predmestje za 15.500 din.

Posestnik Izidor Florjančič v Dravljah št. 34, je prodal učitelju Josipu Rajhmanu iz Celja parcelo v izmeri 1009 kv. m v kat. občini Dravlje za 53.000 din.

Posestnika Janko in Anica Pečnik v Dravljah 16, sedaj stanujoča v Sberberjih št. 42, sta prodala poslovnemu uslužbencu Janezu Tometu in njegovi ženi Ivanji iz Poljan št. 16 tri gozdne parcele v izmeri 2421, 6675 in 3438 kv. m v kat. občini Dravlje za 32.000 din.

Posestnik Franc Janežič iz Volovelj je prodal kuharici Katarini Ljubič v Ljubljani, Komenskega ulica 5, parcelo v izmeri 2662 kv. m v kat. občini Slivnica za 4100 din.

Posestnik Stanko Marenčič v Ljubljani, Dolenjska cesta 20, je prodal posostniku Jerneju Jeleniču v Ljubljani, Slajmerjeva ulica 1, parcelo v izmeri 10.477 kv. m v kat. občini Karlovo predmestje za 30.000 dinarjev.

Posestnik in gostilničar Peter Sušteršič, Seničica št. 1, je prodal posojilniškemu uradniku Milanu Babšeku v Ljubljani, Trdinova ulica 2, parcelo v izmeri 2160 kv. m v kat. občini Golo brdo za 6500 din.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 29. marca: Kupčija za smrtjo. Red B (brez poletnega abonmaja)

Sobota, 30. marca: Praznik cvetočih češenj. Red A

Nedelja, 31. marca: ob 15. uri: Neopracovana ura. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Severna lisica. Izven. Znižane cene

»Kupčija za smrtjo« je edino orodko delo znanega ruskega pisatelja Arkadija Averčanka. Pisatelj je pokazal v njej trgovačnika fantasta, ki si obeta od posmrtninskega zavarovanja velik dobiček, a doživi razočaranje, ki pa je vendarle prijetnega značaja. Izvrstno zasledene vloge, dajejo tej satirični komediji odgovarjajoč izraz. Glavno vlogo bo igral Lipah. Režija je prof. Šestova. Opozarjamo, da je to poslednja predstava te igre.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 29. marca: zaprtlo

Sobota, 30. marca: Tosca. Izven. Gostovanje Vere Majdicke in Borisa Popova

Nedelja, 31. marca: ob 15. uri: Lumpacijski Vagabundus. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Adriana Lecouvreur. Gostovanje Zlate Gjurgjeve. Izven

DNEVNE VESTI

— Novi bolgarski poslanik v Beogradu. Dosedanji bolgarski poslanik v Beogradu Popov je postal bolgarski zunanji minister. Na njegovo mesto je imenovan dosedanj bolgarski poslanik v Budimpešti Stojilov.

— Banovinski proračuni za 1. 1940-41 so povečani za 12.1 milijona din v primeri s prejšnjim proračunom letom ali za 1.77%. Finančno ministrstvo jih je nedavno odobrilo. Ni pa še odobren proračun banovine Hrvatske, ker bo sestavljen na podlagi posebne uredbe. Najbolj se je povečal po odstotkih proračun vardarske banovine, in sicer za 7%, dalje moravske banovine za 6.1%, dunavske pa za 4.77% in dravske za 3%. Zanimivo je, da sta proračuna dravske in dunavske banovine skoraj enako visoka: dravske banovine znaša 188.4 milijona, dunavske pa 199.8 milijona. Zmanjšani so proračuni vrbske, drinske in zetske banovine.

— Zvišanje cen živine z avizov v Nemčiji in Italiji. Zavod za zunanjo trgovino je zaradi položaja na domačem tržišču sklenil zvišati cene za izvoz v Nemčijo in Italijo namenjene živine in prašičev. Cena prvotnih prašičev se zviša za 1.20 pri kg. Namesto dosedanjih 11.80 din za prvotnega prašiča, izvažane v Nemčijo, se bo plačevalo v bodoče 13 din žive teže. Tudi goveja živina se je znatno podražila in sicer za 50 par pri kg in se bo odslej plačevala po 9.75 din. Za izvoz v Italijo namenjena goveja živina se bo plačevala po 9.50 in 125 par dražje nego doslej.

— Nove telefonske zveze z inozemstvom. S 1. aprilom dobimo več novih telefonskih zvez z inozemstvom. Med drugimi Bled—Capri (420 zl. frankov), Borovnica—Cortina d'Ampezzo (3 zl. franke), Kranj—Settimo Torinese (4.20), Marnberg—Milan (4.20), Rakek—Rim (4.20), Slovenska Bistrica—Postojna (2.25), Sv. Peter v Savinjski dolini—Trst (2.25) in Rakek—Zimboja v Rumuniji (6.90).

— Turistična konferenca mestnih turističnih referentov štirih slovenskih avtonomnih mest je bila danes dopolnilna letni posvetovalnici. Referenti so dr. Brilej iz Ljubljane, direktor Šubic iz Celja, direktor Zavodjal iz Ptuja in Ludvik Zorut iz Maribora.

— Grško odlikovanje ravnatelja Paula Vossa. Grški kralj je odlikoval vodjo balkanske poslovalnice veleposlana v Leipzig g. Paula Vossa v Beogradu z velikim križcem Phönixovega reda. Visko odlikovanje je izročil odlikovancu na pomladanskem veleposlanju v Leipzig grški poslanik v Berlinu g. Rizo-Rangabe.

— Kongres Zvezde planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v soboto in nedeljo 30. in 31. t. m. V nedeljo ob 9. bo slovesno zborovanje planincev iz vseh kraljev naše države v veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Planinci so vabljani, da se kongresa v čim večjem številu udeležijo. Udeležencem kongresa je odobren 50%ni popust pri vožnjah na državnih železnicah, in sicer za potovanje v Ljubljano od 28. do 30. marca in za povratek od 31. marca do 2. aprila. Na obojni poti sta je treba kupiti celo vozno karto in obrazec K 13 ter velja ta vozovnica za brezplačen povratek, če je obrazec K 13 potrjen od kongresa. Izrabite ugodno priliko ter pridite na zanimivo zborovanje jugoslovanskih planincev.

— Razstava nemške knjige v Zagrebu. Od 6. do 20. aprila bo v Zagrebu razstava nemške knjige. Razstavljenih bo okrog štiri tisoč del z vsega področja nemške znanosti in umetnosti. Razstavo bo otvoril ban bavovine Hrvatske dr. Šubasić. Med razstavo bo v Zagrebu več predavanj uglednih nemških učenjakov in pesnikov.

— Železnica Karlovac—Novo mesto naj bi prišla pod zagrebško direkcijo? V zvezi z veliko železniško nesrečo pri Ozlju pišejo hrvatski listi, da so že opetovano naglašali potrebo, da bi se zagrebški železniški direkciji vrnila proga Karlovac—Novo mesto, ki je bila pod njeno upravo do leta 1923.

— Mednarodni kongres za sodno medicino. Med velikonočnimi prazniki je bil v Padovi mednarodni kongres za sodno medicino, katerega se je udeležilo tudi zagrebški vseučiliški profesor, šef zavoda za sodno medicino in kriminalistiko dr. Miloslavac. Izvoljen je bil za predsednika kongresa.

— Gradnja silosov v tekočem letu. Privilegirana delniška družba za silose poroča, da se bo letos nadaljevala gradnja silosov v Pančevu, Sabcu, Bjelini, Beranah in Podgorici. Preurejeno bo skladišče in silos v Petrovgradu, graditi začne prekladni silos v Sisku, terminalni silos v Vukovaru ter ledenice v Mariboru, Brčkem in Ušicki Pozeži. Potrošne silose začne graditi v Nikšiću, Mostaru, Gospiću, Raški, Prijedoru in Goraždi, zbiralne silose pa v Smederevski Palanki, Veli Gradistru, Nišu, Kragujevcu, Jagodini ali Zajčaru, Pristini, Kumanovu, Sl. Pozeži in Novi Gradistru. Tako bodo letos gradili 23 silosov in 4 ledenice.

— Na Polzevo je eden najprijetnejših izletov. To sem spoznal na velikonočni ponedeljek, ko me je izjavil prijatelj na to lepo točko Dolenjske. Izstopila sva iz vlaka na postaji Žalna. Pot pelje sprva po lepi dolinici, naka se vzpne po markirani stezi preko travnikov in skozi gozdiče, da pride do prve vasi. Kmalu zagledaš zvonic cerkvice pri so. Duhu. Še sam ne veš, kdaj si pred »domom«. Trije dijakci so se lotili brašna kar zunaj pri mizi. V gostinskih prostorih vlada prijetna toplota. Gostje prihajajo kar trumoma, tako da je dvorana kmalu polna. Po kosilu sva jo mahnila na Krko, občudovala lepo pot kraja, izvir Krke, ki se vije potem v podobni črki S dalje po Dolenjski. Prizor bi bil vreden razglednice. Preko Muljave, rojstnega kraja Josipa Jurčiča, te popelje lepa cesta do starodavne Stične, kjer se v restavraciji pred kolodvorom okrepčaš in pričakaš veselega dolenjca, ki je točno prisopihal in nas popeljal v Ljubljano, kjer je po tlaku sočee čez dan deževalo, na izletu smo pa imeli lepo vreme. — Izletnik.

— Slabi izgledi za tujski promet v Dalmaciji. Včeraj je bil v Splitu občni zbor Zdrženja gostilničarjev za okraje Split, Brač in Hvar. Iz poročil je razvidno, da je bila turistična sezona lani zelo slaba in da so izgledi za letošnje še slabši.

— Turneja ljubljanskega akademskega pevskega zbora. Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi v aprilu turnejo po južnih krajih. 8. aprila priredi koncert v Sarajevu, od koder krene na turnejo v Beograd, Niš in Skoplje.

— Mojska izpitna komisija. 4. februarja 1938, imenovanemu predsedniku mojske izpitne komisije pri Zbornici za TOI v Ljubljani in njegovim namestnikom je funkcijaka doba potekla. Zato je ban imenoval za predsednika te komisije tajnika Zbornice za TOI dr. Josipa Pretnarja, za predsednika namestnika politično upravnega tajnika pri banski upravi Frana Šinka in dr. Juro Koceta, za predsednika izpitne komisije v Celju mag. svetnika Josipa Pogačnika in sreskega načelnika dr. Ivana Zobca, za namestnika predsednika v Mariboru pa mag. tajnika dr. Milana Senkoviča in sreskega načelnika v Mariboru desni breg dr. Mirka Broliha.

— Fantast ali izumitelj? Današnje zagrebške »Novosti« poročajo, da je tehnik Miroslav Borojević izumil strupene žarke ali valove smrti, ki lahko prodre tudi skozi betonske stene in ubijejo vso posadko Maginotove ali Siegfriedove črte. Borojević pravi, da bi rad svoj izum prodal. Če je res kar trdi, da njegovi strupeni žarki smrti prebijejo tudi betonske stene, mu na kupca ne bo treba dolgo čakati. Za take žarke bi dobil toliko, da bi lahko kupil ves Zagreb in še Ljubljano povrh. Najbrž bo vest o njegovem senzacionalnem izumu običajna raca.

— Nova slovenska grobova v Ameriki. V Windberu je umrla Alojzij Bavdek, star 61 let. V Pensilvaniji je umrla Frančiška Suštar, stara 75 let, doma iz St. Lamberta nad Savo pri Litiji.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo in zmerno hladno vreme. Včeraj je deževalo in snežilo v Ljubljani, v Zagrebu in Beogradu pa samo deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 22, v Kumboru 21, v Dubrovniku in Splitu 15, v Zagrebu 15, v Sarajevu in Rabu 14, na Visu 13, v Ljubljani 8.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 753.3, temperatura je znašala 1.4, snega je padlo 5 cm.

— Samomor. V Stopni pri Polčanah si je prerezal vrat 67letni invalid Jože Vinkler. Zena ga je našla mrtvega in vsega v krvi. Najprej se je moč trkrat zabelil z nožem v srce, nato pa si je še z britvijo prerezal vrat.

— Novi primeri meningitisa v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da se je jel meningitis ponovno širiti. Zadnje dni so zabeležili štiri nove primere, že prej jih je bilo pa 9.

— Vlom v Loškem potoku. V Hribu pri Loškem potoku so obiskali vlomilci pred dnevi kašo posestnika Karla Knasava. Vdrli so v kašo ponoči in odnesli nad 40 kg svinjske masti v pločevinastih posodah, rjav lonec, v katerem je bilo 7 kg masti, dalje pločevinasto posodo z 20 kg mešane zabele, 45 suhih klobas, nekaj suhe svinjine in nekaj drugih jestvin. Knasovi tmajo nad 1700 din škode.

— Stekel pes v Šmartnem v Tuhinju. Pred dnevi se je pojavil na banovinski cesti v Šmartnem v Tuhinju majhen, črn pes, ki je napadel pet oseb in jih ogrizel. Psa je slednjič ustrelil orožnik. Pes, ki je imel na vratu koš verige, se je moral neke odtrgati, lastnika pa še niso ugotovili. Pes je bil stekel in so se morale njegove žrtve zateči v bolniško oskrbo.

— Beračica zapustila 40.000 din. V vasi Kopalnici blizu Djakovke je umrla pred tremi dnevi beračica Ruža Stefanović, stara 70 let. Zapustila je 160 dukatov vrednosti okrog 40.000 din. Od mladih let je beračila, poleg tega se je pa ukvarjala z mazaštvo in vedeževanjem.

— Voda pri Petrovgradu porušila naslape. Dunav in njegovi pritoki zaradi deževja zadnjih dni močno naraščajo. Pri Petrovgradu je voda porušila naslape in že včeraj poplavlja dve ulici. Stanovalci ogroženih hiš so morali ponoči zbežati. Voda je porušila še štiri hiše, več jih je pa še v nevarnosti da se porušijo. Tudi Tisa je poplavlja že mnogo travnikov in njiv, ter porušila osem hiš. Škoda znaša nad 2 milijona din.

— Iz Ljubljane. —lj Trgovine v ponedeljek dne 1. aprila t. l. bodo vsi dan odprti, ker ta dan ni cerkveni praznik. Združenje trgovcev.

—lj Ribji trg. Danes je bilo na trgu skoraj več zab kakor rib. Med morskimi ribami so prodajali samo sardelice in sardone po 16 do 20 din kg. Med rečnimi ribami so pa bile danes prvič v tej sezoni naprodaj ščuke, ki so jih prodajali po 24 din kg. Naprodaj so bile še žive postvir po 40 din kg.

—lj Povečanje konzuma morskih rib v Ljubljani. Ljubljana še sicer konzumira vedno malo morskih rib, a konzum je lani v primeri s predlanskim zelo narasel. Predlanski je bilo uvoženo v Ljubljano 25.070 kg morskih rib, lani pa celo 66.060 kg. Zanimivo pa je, da je lani nekoliko nazadovol konzum morskih rib v Beogradu, in sicer približno za 15.700 kg, kljub temu je pa znašal še vedno 70.180 kg. Pri tem pa moramo upoštevati, da Beograd konzumira izredno mnogo sladkovodnih rib (donaških) ter da je od morja mnogo bolj oddaljen kakor Ljubljana. Lani je znašal konzum morskih rib v naših večjih mestih in obmorskih krajih 324.072 kg, približno 20.000 kg manj kakor predlanskim.

—lj Tudi kostanji v Zvezdi so nevarni. Včeraj smo poročali, da se je podri kostanj v tivolskem gozdu od sprehajalni poti. Še bolj nevarni so divji kostanji v naših parkih, ker so po večini že ostareli in trhlji. Izkazalo se je, da ljubljansko podnebje ne prija divjim kostanjem, ki se zelo hitro starajo. Najbolj ostareli kostanjev park je v Zvezdi. Pred leti so skušali kostanje popomladiti s tem da so obžagali veje. Toda tem kostanjem ne more več pomagati noben Voronov. Čas je bil že zdavnaj, da bi jih podri ter kočno preuredili park, saj je bilo že večkrat objavljeno, da je za regulacijo Zvezde odobren kredit. Stari oskubljeni kostanji tudi niso noben okras in je res škoda prostora, kjer bi lahko uredili lep park, v okras središča mesta.

—lj Velika jubilejna umetnostna razstava v Ljubljani. V nedeljo 30. marca bo ob 11. otvorjena velika pomladanska umetnostna razstava, ki jo priredi Društvo slovenskih likovnih umetnikov v priložnost 40letnice prve slovenske umetnostne razstave v ljubljanskem Mestnem domu. Protektorat nad razstavo je prevzel g. ban dr. Marko Natlačen. Razstavljena bodo dela 66 slovenskih umetnikov in umetnic, med njimi petnajstotrice, ki se je udeležila že razstave v Mestnem domu leta 1900. Sedem teh zaslužnih pionirjev na polju naše likovne umetnosti se veseli še življenje in bodo na razstavi zastopali s svojimi najmodernejšimi deli. Slavnostna otvoritev razstave bo v Jakopičevem paviljonu točno ob 11. K obilnemu občisku te velike revije slovenske likovne umetnosti vabi odbor DSLU.

—lj Glasbena Matica ljubljanska bo ponovila nocoj ob pol 7. uri zvečer Škerjančovo kantato za soli, zbor in orkester na besedilo Prešernovega Sonetnega venca. Uvodno besedo bo govoril književnik Josip Vidmar. Pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča bodo izvajali delo: Francel (tenor), Betetto (bas), solistični trio (Sladojevič-Jolič, Petrovič Roman, Petrovič Tone, moški zbor Glasbene Matice in orkester Ljubljanske Filharmonije. To velepomembno domače delo zasluži vse zanimanje s strani našega občinstva. Opozorjamo, da bo nocojšnja izvedba edina ponovitev v letošnji koncertni sezoni. Koncert bo v veliki unijski dvorani vstopnice do pol 6. ure v knjižarni Glasbene Matice, od 6. ure dalje pa v veži pred unijsko dvorano. Začetek točno ob pol 7. uri.

—lj Prodavanje o triglavskem smuku. Danes ob 19.50 bo v ljubljanskem radiu predavanje o triglavskem smuku, ki bo zanimivo zlasti radi mednarodnega smuka, ki bo v nedeljo s Triglava v Krmo.

—lj Kino Moste ima izpremenjen program; namesto »Alarm v Pekingu«, ki je zgoraj, predvajamo še boljši film »Dekle iz Trsta«, v glavni vlogi Franchot Tone,

Danes ob 7. premiera

na aktualnejšega vefilma
Georg Brent — Olivia de Havilland.

Največji bombniki na delu. Grandiozni prizori in podvigi modernega vojskovanja. Nepremagljiva ameriška vojna armada. Film »Jeklena armada« prekaša dosedaj največji film »Poslednja zapoved«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Jeklena armada

KINO MATICA, 21-24, ob 16., 19. in 21. uri.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

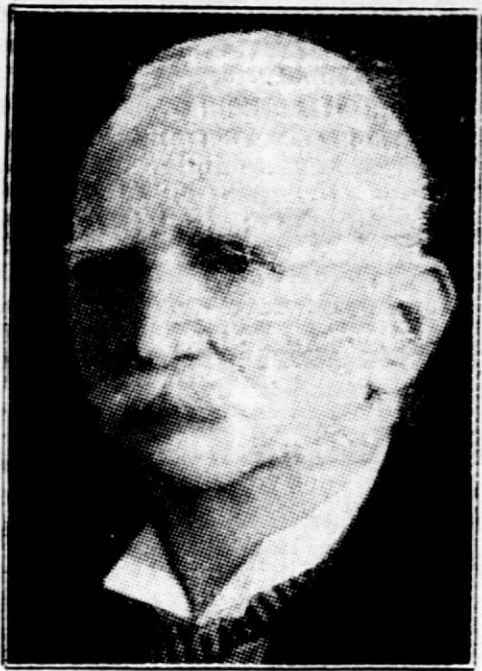
Ob 4. uri Zarah Leander v filmu »PESEM PUSTINJE«.

Pred kongresom naših planincev

Močna planinska organizacija, ki so jo ustvarili poštvovalni in idealni planinski delavci

Ljubljana, 29. marca.

Zunanepolitični dogodki so lani v septembru preprečili kongres jugoslovenskih planincev v Nišu. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo imela zaradi tega v nedeljo dne 31. t. m. kongres v Ljubljani. Uprava je izdala spomenico z uvodnim nagovorom predsednika dr. Frana Tomina in s poročili zveznega

tajnika dr. Josipa Pretnarja o delu zveze in včlanjenih društev, dr. Frana Kušana o zaščiti prirode in nacionalnih parkih ter dr. inž. Avčina o zimski alpinistiki.

Iz obširnega poročila tajnika dr. Pretnarja o delu društev, ki so včlanjena v zvezi, posnemamo, da je bilo to delo ogromno. V zvezi je včlanjenih 11 planinskih društev, ki imajo skupaj 30.297 članov. L. 1937. so imela včlanjena društva skupaj 29.845 članov. Med člani je bilo l. 1938. 3259 omladincev. l. 1937. pa 2893 omladincev. Društva so imela na svojih

področjih 120 podružnic s številnimi odseki.

Velika jugoslovenska planinska organizacija je imela v raznih planinskih predelih 144 planinskih domov, koč in zaklonišč. Skupna vrednost vseh teh domov znaša okoli 22 milijonov din. Izdatki vseh planinskih društev za gradnjo novih domov, za vzdrževanje planin, koč, za nabavo inventarja, za vzdrževanje potov in za markacije ter za propagando in kulturno znanstveno delo, kakor tudi za razne tečajne, alpinske muzeje in za amortizacijo dolgova so znašali 4.200.000 din. V to vsoto niso vračunani izdatki za upravo, ki so znašali okoli 500.000 din.

Te številke kažejo veliko številčno moč naše planinske organizacije in nieno finančno moč ter mnogostranost in obsežnost njenega delovanja. Planinski delavci so opravljali v svojih organizacijah o,romno delo s poštvovalnim idealizmom in v interesu planinstva in javnosti, ne da bi imeli od tega osebno kake koristi.

Zivahno je bilo organizacijsko delo v posameznih društvih. Osrednja društva se prizadevajo oživiti delo v podružnicah in jim zaradi tega prepuščajo samostojno delovanje na kar najbolj širokem področju, obenem pa podružnice sodelujejo v osrednjih upravah, ki so idejne vodnice organizacij. V tem smislu se je prvo reorganiziralo Slovensko planinsko društvo, potem pa še Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu. Srbsko planinsko društvo v Beogradu se bo tudi reorganiziralo tako, da bodo podružnice bolj samostojno delale na terenu. Slična akcija za reorganizacijo se je pričela pri Društvu planincev v Bosni in Hercegovini.

Glaven vir dohodkov naših planinskih društev so planinske kočje in domovi. Planinska društva pa seveda niso pridobitna podjetja. Z dohodki krijejo društva izdatke za dvigovanje planinske kulture in planinstva. L. 1938. so imela naša planinska društva skupaj 2.912.199 din dohodkov in 4.761.370 din izdatkov. Čisti dohodek od domov in koč je znašal 1.391.121 din. Med izdatki je največja postavka za gradnjo

planinskih domov v znesku 1.932.114 din. Premoženjsko stanje kaže družna slika. Pasiva je znašala 7.822.469 din, aktiva pa 26.726.015 din. Med pasivo so dolgovi z obrestmi največja postavka, in sicer v znesku 4.546.069 din, med aktivo pa je največja postavka vrednost planinskih domov v znesku 21.349.811 din.

Številke o gospodarskem stanju kažejo, da se morajo naša planinska društva boriti z velikimi finančnimi težavami. Stanje nekaterih društev je prav kritično. Osrednje društvo Slovenskega planinskega društva mora plačevati ogromne vsote letno za obresti in amortizacijo dolgova, ki znašajo 1.800.000 din.

Gradbeno delovanje društev kljub težkim časom ni prenehalo. Slovensko planinsko društvo in njegove podružnice so dogradile planinski dom Zlatoroz ob Bohinjskem jezeru, Valvazorjev dom pod Stolom, planinsko kočjo na Milnici v Karavankah. Večino večjih domov so društva preuredila. Dokončana so pripravljala dela za planinski dom celjske podružnice na Golteh v Mozirski planini in za nov dom dravogradske podružnice na Koševnjaku pri Dravogradu. Načrt za zgradbo zaklonišča v Martuljku in pod Škrličico se je poral opustiti, ker so mu nasprotovali lovski interesi.

Precejšnja aktivnost so pokazala glavna društva in njih podružnice v delu na terenu. Semkaj spadajo gradnje poti in markacije. Uspešno je bilo tudi kulturno prosvetno in znanstveno delo. Publicistično delo je zelo razvito. Na prvem mestu stoji Slovensko planinsko društvo, ki prispeva s svojimi publikacijami in propagandnim delom ogromen delež k jugoslovenski planinski kulturi. SPD in kluba »Skala« stadi dosegla že lepe uspehe v zimski in »trmi alpinistiki. Prav tako imajo slovenski planinci najbolj razvito in najbolj organizirano reševalno službo in planinsko vodstvo. V vseh glavnih organizacijah napredujejo tudi mladinske organizacije, iz katerih bodo prišle mlade planinske generacije, ki bodo nadaljevale delo za razvoj našega planinstva.

Tudi živali lahko jokajo

Vsi prežvekovalci imajo solzne žleze — Celo slon je zelo rahločutna žival

Mnoga opazovanja in znanstvena dognanja raziskovalcev potrjujejo domnevo, da so nekatere živali zmožne prav tako globokih notranjih doživetij, kakor človek. Krokodilove solze pretaka pravilno, če hočemo reči, da joka človek samo zato, da bi vzbudil sočutje bližnjih. Kako je prišel ta izrek v naš jezik? In more krokodil sploh jokati? Ne, krokodil ne more jokati. To so že opetovano dokazali naravoslovci, saj krokodil nima solznih žlez. Če navzlic temu rabimo ta izrek, dokazuje to, kako živali so taki izreki, če pridejo v govorico. Sicer pa izvir predstava jokajočega krokodila iz prastarih orientalskih bajk in pravilje, po katerih posmerna krokodil glas jokajočega otroka, da privabi k sebi svojo žrtev.

So pa živali zmožne globokega genotja, ki ga večkrat spremljajo tudi solze. Zanimivo je, da so med temi živalmi na prvem mestu take, pri katerih bi najmanj pričakovali ginjenosti. Kdo bi recimo mislil, da spadajo krave in teleta, zroča na paši tako mirno, skoraj bi lahko rekli topo in bedasto na človeka, med bitja, ki imajo solze prav na robu. In vendar je tako. Učenjaki so dognali to tudi anatomsno. Vsi prežvekovalci imajo namreč solzne žleze prav tako kakor jih ima človek.

Najbogatejše izkušnje o živalih imajo seveda lovci. Znano je, da jelen v svoji smrtni uri tiho joče. Slavni francoski pesnik in politik Lamartine pripoveduje v enem svojih del o smrti, ki jo je na lovu obstrelil, kako ga je z neizrečeno bolestinim in s solzami zastrtim pogledom prosila, naj se je usmili in jo pusti živeti. Tudi medvedi in severni jeleni zdaj pretakati resnične solze. Tako vsaj trdi raziskovalec in lovec Gordon Cumming. Bili smo na Aljaski, pripoveduje Cumming, in tam sem obstrelil severnega jelena. Po večurnem iskanju smo končno prišli do ranjene živali, ki se je bila zatekla daleč v gozd, da bi tam mirno poginila. Pene so ji silile iz gobca, iz umirajočih oči so ji pa tekle debele solze. To je bil pogled, ki je pretresel človeka do srca.

Tudi pes, ta najzvestejši spremljevalec človeka, se zna zelo razburiti. Nekaj novega pa prinaša poročilo nekega afriškega opazovalca, ki je opazoval jokajočo žirafa. Ta čudna prebivalka afriške stepe, vzbujajoča s svojimi prekomerno dolgimi nogami smeh obiskovalcev živalskih vrtov,

je izredno občutljiva žival. Zadržuje, da se le nekoliko rani, pa že bridko zajóče. Nekaj podobnega je opazoval holandski generalni guverner na Sumatru. Tam živi majhna opica, ki je mnogo bolj razvajena kakor še tako razvajen otrok. Narave je sicer živahna, vedno je vesela in poskočna. Če se pa zgodi kaj proti njeni volji ali če se česa ustraši, začne takoj jokati in s svojimi sprednjimi nogami si briše solze iz objokanih oči.

Nekaj podobnega pripovedujejo naravoslovci o tjunlini. Na vsem malajskem otočju polove domačini pred lovom na tjunle najprej žive mladiče, ker z njihovo pomočjo prav lahko privabijo njihove matere in jih pobijejo. Mladiči začno namreč v ujetništvu mlo tuliti in njihove matere takoj prihitijo k njim. Celo slon, orjak v živalskem svetu, je zelo rahločuten in bolest ga močno potre. Če je ranjen, mu odseva iz drugače divjih in nevarnih oči globoka žalost.

Na teh poročilih je morda precej pretiravanja. Ta ali oni opazovalec je utegnil kaj dodati ali pa si je izmislil nekaj, česar v resnici ni videl. Vendar je pa znanstveno ugotovljeno, da so mnoge živali zmožne enakega ganotja kakor človek in da enako preživljajo bolelost, strah in grozo kakor ljudje.

Zakaj so tiri različno široki

Razdalja med tračnicami naših železnic ni bila izbrana smotno po tehničnih računih, temveč povsem slučajno. V začetku preteklega stoletja je znašala razdalja med kolesi angleških poštinskih kočij pet angleških čevljev. To metro je prevzel Georg Stensforn, graditelj prve železnice v dvajsetih letih preteklega stoletja za prvo parno lokomotivo in železniške vagonne. Določil je razdaljo med notranjimi stranmi tračnic na 4 angleške čevlje in 8 in pol col, kar znaša 1435 mm. Ker so prihajale prve lokomotive za železnice na celini iz Anglije, so morali biti tudi železniški tiri zgrajeni po njihovi širini. Širina 1435 mm je bila pozneje po mednarodnih pogodbah priznana za normalno v vsej srednji Evropi.

V Rusiji je bila prva železnica zgrajena 1838 na progi Petrograd—Carskoje Selo. Gradil jo je avstrijski inženjer von Gerstner, ki je pa določil njeno širino na 6 angleških čevljev ali 1829 mm. Ta širina je bila izbrana zato, ker je omogočala zgraditi močnejše in stabilnejše lokomotive pa tudi večje vagonne. Toda že pri gradnji druge proge iz Petrograda do Moskve leta 1851 so položili tračnice samo 5 čevljev ali 1524 mm narazen, da bi bili stroški manjši. In ta širina je bila določena za vse normalne ruske železnice. Ni pa samo Rusija, ki ima širše železniške proge kakor ostala Evropa. Tudi Španija in Portugalska sta se odločili za širše železniške tise. Španske in portugalske železnice so široke 1672 mm.

Radijska zveza z vlaki

Ravnateljstvo italijanskih železnic dela uspešne poskuse, ki naj omogočijo v najbližji bodočnosti radijsko zvezo poedinskih postaj z vlaki med vožnjo. Poskusi bodo kmalu končani in radiofonija bo storila nov velik korak naprej. Aparati so nameščeni v posebnem prtljajnem vozu, ki ima nekoliko višjo streho. Naprava obstoja iz sprejemne postaje in oddajnih aparatov, izpolnjenih z aparatom za Morsejeve znake in dvema amplanoma.

Za železniško službo bo ta nova naprava velikega pomena. Vsak potnik bo lahko dobil med vožnjo zvezo s komurkoli preko poedinskih železniških postaj in nasprotno, kdorkoli s postaje bo lahko dobil zvezo s poljubnim potnikom v vlaku. Tudi za železniške osebe bo radijska služba pomenila veliko olajšavo, ker bo lahko zelo hitro obvestila strojevodjo ali vlakovodjo o vseh navodilih, pa tudi o morebitnih neizgledih in nesrečah.

Šole naj goje značaje

Dober značaj je največja vrлина mladine, vsaj ameriške. Kakor je pokazalo 3500 odgovorov uglednih ameriških predstavnikov trgovine, znanosti in vere na anketi, ki jo je razpisal dekan Ohio Wesleyan univerze dr. Harold Sheridan. Rezultat anket je zato zelo važen tudi za učitelje in vzgojitelje. Neki ugledni industrijec je odgovoril, da je edino, kar zahteva njegov svet od univerze, da pošilja v življenje študente z značajem, razumevanjem in znanjem gospodarstva, samozavejstjo in znanjem angleščine. V klicu po značaju in značajnosti so se zedinili vsi.

Največje zanimanje je vzbudila anketa v trgovskem svetu. Trgovci se niso ome-

jili samo na odgovore, temveč so marsikaj še sami pripomnili. V odgovorih zahtevajo poglobljeno znanja matematike in narodnega gospodarstva pri večini študentov, ki bi morali dobro obvladati tudi angleščino. Študentje znajo bodisi preveč ali premalo, ne znajo pa govoriti in prosto pisati. Drugače pa zahtevajo ljudje

iz finančnega sveta od študenta, naj bo bolj informiran pri iskanju službe, kakor je bil njegov oče in naj se kmalu živi v praktično življenje. Iz vseh dopisov je razvidna trdna volja vseh svetovati mladini dobro, da bo imela vsaj nekaj koristi od truda in stroškov, potrebnih za šolanje.

... za sokolskim praporom

Praznik gorenjskega sokolstva

Ob 30 letnici glavne skupščine sokolske župe Kranj

Kranj, 28. marca
V nedeljo 31. t. m. se bo vršila v Narodnem domu v Kranju redna letna skupščina gorenjskih Sokolov, ki v tem letu obhajajo tudi 30-letnico, odkar je sokolsko društvo v Kranju na poziv Slovenske sokolske zveze sklicalo na sestanek vsa društva na Gorenjskem, z namenom, da se osnuje gorenjska sokolska župa. Od tega dne dalje je gorenjska župa delovala s poštvovalnostjo na razširitev sokolske miselnosti v tem delu domovine, ki je v času ustanavljanja župe, še ječala pod tuji. Takratni sokolski borci so se dobro zavedali pomembnosti organizacije gorenjske sokolske župe, saj je njen delokrog obsegal tudi društva na Koroskem, ki so postala z ustanovitvijo župe bolj povezana z ostalimi društvi na Gorenjskem. Kakšen pomen so pripisovali ustanovitvi župe, se vidi tudi iz besed starostar društva v Kranju, ki je vodil ustanovno skupščino in dejal med drugim tudi tole: — »le dobro in skrbno organiziran narod mora si priboriti svojih pravic in priboriti jih bo.« Gorenjski Sokoli so v letih po ustanovitvi župe mnogokrat dokazali svojo prekaljenost v borbi za pravice našega naroda. Sledila so vojna leta, polna preizkušenj, dokler nam ni zasijalo solnce svobode. Mnogi gorenjski Sokoli niso dočakali svobode svojega naroda za katero so se borili; bili so med onimi, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo, za pravice svojega naroda.

Danes zremo s pieteto na te borce in občudujemo njih delo, ki se je razraslo v mogočen pokret. Kakor l. 1910 ob ustanovitvi župe pa čakajo tudi danes gorenjske Sokole težke naloge. Zopet se zbirajo nad nami temni oblaki, ki hočejo odvzeti slovenskim narodom svobodo. Kakor celotna organizacija se tega zavedajo tudi gorenjski Sokoli, ki niso izpustili nobene prilike, da se njih vrste ne bi pripravile in bile v odločilnih trenutkih na mestu.

Kako široko in obilno je delo gorenjske sokolske župe, nam kaže v prav lepi obliki letošnja dvojna številka župnega glasila

»Gorenjski Sokol«. Ne bomo omenjali vseh poročil župnih funkcionarjev niti ne rezultatov o tekmah v zadnjem letu, o katerih poroča »Gorenjski Sokol«, temveč se hočemo omejiti le na oni del torišča gorenjskih Sokolov, ki so postala važna zlasti v zadnjih letih. Predvsem je treba omeniti ustanovitev Sokolske kreditne zadruge v Radovljici, ki ima predvsem namen, da se omogoči in osamosvoji sokolstvo na gospodarskem polju. V današnjih časih je to zelo važno in če združaga zadovoljivo posluje, je to hvalevredno. Da je župa posvečala posebno pozornost telesni vzgoji je znano. Številni tečaji in tekmovanja bodisi v splošnih tekmah bodisi v smučanju, nam pričajo o tem. Po tem, ko se je pričelo s sistematičnim vežbanjem v tečajih za Sokole-vojake pa bo župa v novem poslovnem letu pristopila k važni panogi športa posebno za narodno obrambo. V načrtu je poživitev kolesarskih in strelskih bojnih tekem, kar kaže jasno, da hoče župa vse storiti, da bo sokolsko društvo v polni meri pripravljeno ne samo fizično, temveč tudi v pravilnem rokovanju z orožjem. Pri vsem ogromnem delu načelstva pa se ni zamejmarjala tudi idejna vzgoja. Številna predavanja, tečaji in govori, kakor tudi uvedba idejnih razgovorov pri tekmah naraščajo, so v mnogem pripomogli k večjemu zanosu in vrstah gorenjskih Sokolov.

Z novim letom stopa gorenjska sokol. župa v jubilejno leto. Vsa poročila v župnem glasilu izražajo enotno voljo po še trdnem in uspešnejšem delu. Niti v grozotnih vojnih časih niso mogli zlomiti upornega duha Sokolov, niti danes, ko so naši bratje pretrpeli ponoven poraz in ko v svetu zopet vlada surova sila topov, ni mogoče s krvjo zadušiti pokreta, ki hoče za svoj narod pravice. Jubilejno leto gorenjske sokolske župe pa hoče postati mejnik sokolskega dela v župi, ki zahteva v tem času večje pripravljenosti. Pripravi smo, da bo župa po svojih vzornikih vse storila, in da bo prišel čas, ko bo ljudstvo znalo to delo ceniti.

Jubilej Sokola v Zagorju ob Savi

Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi praznuje letos svoj jubilej, 50letnico svojega obstoja.

Nepregledna množina resnih dogodkov kiti venec dela zagorskega Sokola, zato želi društvo dati 50letnici poseben poudarek sokolske misli in ljubezni do svobodne domovine. Ob svečani obležitvi 16. junija t. l. bo društvo odkrilo spomenik največjemu Sokolu in Jugoslovnu, Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Ta spomenik je že v delu in je poverjen priznanemu akademiku g. Kalinu v Ljubljani, izdelava iz bron pa je poverjena priznani livarni Mostar v Ljubljani. Obenem s postavitvijo spomenika, bo moral tudi Sokolski dom dobiti primerno zunanost, ki bo estetsko odgovarjala. Zaprošeno je pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja Petra II. za jubilejno prireditev 50letnice Sokolskega društva v Zagorju o. S. Zaprošena je tudi četrtinska voznina po železnici za članstvo, za nečlane pa polovična voznina. Zletni znaki bodo izdelani po osnutku br. prof. akad. slikarja Sava S. Rajkovića iz Beograda in bodo v teku enega meseca dostavljeni vsem edincam, ki jih bodo naročili. Znaki bodo zelo lični in ločeni za naraščaj in članstvo.

Velike so zahteve, ki si jih je društvo naložilo za svoj pomembni jubilej, toda vztrajnost in dobra volja jamčita tudi za ta uspeh. Domače članstvo je storilo že ogromno delo za podvig sokolskega razvoja in doprinaša še stalno svoje žrtve.

Obračamo se tudi na ostale prijatelje našega društva, katerim je uprava poslala zadnje prošnje in jih bo še poslala, da nam prislojijo na pomoč in darujejo v ta namen primeren znesek za izvršitev naše jubilejne in pietetne zamisli, s tem pa tudi priznanje dolgoletnemu sokolskemu delu v industrijskem Zagorju. Nekateri trdke, ki imajo z našim krajem poslovne stike so se že odzvale in so darovale v ta namen, za kar se jim uprava najlepše zahvaljuje. Prosimo vljudno tudi ostale, ki smo jim poslali zadnje prošnje, da nam ne odklonijo podpore. Tudi naše članstvo je rado prevzelo nase svoj delež za kritje teh stroškov. Prosimo tudi vsa društva v kraju, ki

so nam naklonjena da čim prej podpišejo zadavne obveznice in darujejo primerno vsoto za spomenik. Prosimo vse, da se spomnite takrat, ko darujete na maršejsko tragedijo. Naj se vsakdo občeve prispevati, kolikor mu je največ mogoče. Tudi podjetja, ki imajo z našim krajem poslovne stike, naj darujejo za spomenik, ki bo izraz hvaležnosti in počastitev Njega, ki nam je najlepši vzor Sokola heroja in bo najlepši pečat slovesnosti o priliki naše 50letnice. Zahvaljujemo se že vnaprej za vaše priznanje in naklonjenost. Zdravo!

★
— Table-teniški turnir. Za velikonočne praznike je priredila sokolska mladina za Bežigradom table-teniški turnir, ki se ga je udeležilo 12 naraščajnikov. Prvo mesto je zasedel Mahkota Rudi, drugo Šmerkolt Lado, tretje Dežman Peter. Vsi trije so dobili lepo darila. Mladim sokolskim naraščajnikom kličemo krepak zdravo!

Povišanje mezd rudarjem TPD

Ljubljana 28. marca
Pri današnji mezdni razpravi, ki se je vršila pri generalnem ravnateljstvu Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani med zastopniki te družbe in rudarskih strokovnih organizacij, je bil dosežen sporazum, s katerim se mezdje rudarjev in delavstva apnenice povečajo za nadaljnjih 7 1/2% z veljavnostjo od 1. marca t. l.

Ker je TPD dovolila maja mesca 1939. leta povišanje mezd za 4%, decembra 1939. za nadaljnjih 8 do 10%, a s 1. februarjem 1940. izplačala poseben nabavni prispevek v višini 2% letnih prejemkov, znaša celokupno povečanje mezd delavstva Trboveljske premogokopne družbe v teku enega leta 21 1/2 do 23 1/2%.

PO TELEFONU

— No, seveda, to je samo ob sebi umevno, da vam plačam dolg. Bodite brez skrbi... V ponedeljek bo denar v vaših rokah, tako gotovo, kakor stojim zdaj pri telefonu... Da, skoraj bi bil pozabil vprašati — kdo pa telefonira.

Jose Escaldas in princ Gilbert sta krenila v nasprotno smer in nekaj časa sta molče stopala po parku.

Ko mu je hotel presenečeni princ končno zastaviti vprašanje, ga je Bolivijec prehitel:
— Takoj, takoj! Za to, kar si morava povedati, ne bova nikoli dovolj daleč od gradu.

Princ je ubogal, toda njegova radovednost je bila napeta in zaman je skušal najti zvezo med nepravčasno izjavo mlade Plesguenove in zarotniškim početjem, s katerim mu je hotel imponirati Jose Escaldas, človek dvomljivih lastnosti, ki se ga je princ dosledno izogibal.

Slednjič je njegov spremljevalec zdržal korak.
— Dragi princ, — je začel priliznjen, — izvolite mi posvetiti pet minut pozornosti in ne posegajte mi v besedo. V petih minutah vam povem dovolj tako, da se boste sami prepričali, kako zanimivo bo poslušati tudi vse drugo.

Govorite, — je dejal Gairlance.
— Prosim vas pa, da bi me ne motili, — je dejal Jose s posebnim poudarkom. Slišali boste o samem sebi to, česar bi morda ne prenesli od nikogar na svetu, čeprav bi bil manj vsakdanji ubožec od mene. Ne razburjajte se, vaša potrpežljivost je nujno potrebna.

Govorite, — je ponovil princ.
— Čujte torej, uničeni ste. Dolgove imate, diši vam brezskrbno, burno življenje, ponosni ste na svoje ime. Hočete se oženiti z gospodično de Valcor. Vseč vam je njena postava. Ste in ostanete trmoglavci.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Da... Čemu ste vzbujali v meni vero, da me imate radi? Zakaj ste tako skrbeli zame, če v resnici ljubite mojo sestrično?

— Gospodična, dražestni ste in neotesaneč bi bil, če bi tega ne bil opazil in če bi vam tega ne bil povedal.

Dekle je vzklisknilo:

— Jaz nisem nikoli mislila, da bi mogel galanten mož govoriti o dekletu tako, ne da bi imel namen... Gairlance je izgovoril njeno misel:

— Resen namen?

— Da, resen, — je pritrdilo dekle, ne da bi mu pogledalo naravnost v oči.

Mož vroče krvi, kakršn je bil Gairlance, je moral biti očaran nad takim izbruhom gneva in upora. Čim bolj je pa opazoval presloko postavlo tega dekleta, tem manj je čutil, da bi mogel podleči njenim čarom. Pač mu je pa ugajala njena iskrenost. Moška nečimernost je bila kriva, da je bil z njo prizanesljiv.

Vračajoč se k svoji ugajeni ljubeznivosti, ki je omamljala in znova prevzemala Françoise, je pripomnil:

— Oprostite, gospodična, če sem se hotel laskati vaši koketnosti dotaknil tudi vašega srca. Vidite, da sem v zadregi zaradi tega, pa tudi zelo ponosen na to. Toda kaj hočete? Jaz ne morem misliti samo na ženitev iz ljubezni. Sem siromašen kakor cerkvena miš, čeprav bi imel knežji naslov, siromašen sem, da, berač, kakor moj prednik princ de Villingen, preden mu je njegov meč priboril slavo za vekomaj in premoženje le za zelo kratek čas.

— Ah, je odgovorila Françoise, — vi se torej ne potegujete za mojo sestrično, temveč za dediščino Valcorov?

— Vaša logika je strašna, gospodična.

— Kaj pa, če bi bila dedinja Valcorov jaz?

— Ah, prava ženska ste, ki znate z najbridejše resnice preskočiti na najbolj mameče privide...

— Na privide? Morda! Tega niti sama ne vem. Toda nekdo ve o tem več. In ta nekdo prav kar prihaja sem. Dejala bi, da prihaja sem samo zato, da bi vas videl.

Princ Gilbert je pogledal tja, kamor je bila obrnena dekličina pozornost. Od konca drevedra, kjer je bila izginila Michelina, je prihajal Jose Escaldas. Čim je spoznal Gairlance, je pospešil korake, kakor je bilo dekle dobro opazilo. Nikakor se ni čudila, da se Bolivijec ni držal najobičajnejše diskretnosti, ki bi mu velela, naj ju ne opazi, temveč naj odide, ko ju je zagledal v zaupnem pomenku. Mar ji ni že

sporočil presenečenja, od katerega je pričakovala vse? Gilbert, od katerega se je bila njena ljubezen razveljavila prav zaradi njegovega zaupnega odkritja, ki naj bi nasprotno vzelo vero in upanje, — Gilbert je gotovo ne bo zasmubil brez vsakega čudežnega preokreta in posredovanja. Kako hladnega in preračunljivega se je izkazal! Da, bil je malo cinčen. Toda njegov pogled, plamtč in poželjiv, njegov sladki in mehki glas, vsa njegova osebnost, tem privlačnejša, čim sebičnejša je bila, je očarala Françoise. In že to, da mu je odkrila svoje srce, jo je tem bolj vlelo k njemu.

— Stopite bliže, gospod Escaldas, — je zaklicala prišlecu. — Če hočete govoriti s princem de Villingenom, vam ga prav rada prepustim. Če se ne motim, mu nameravate povedati nekaj, kar zanima nas vse.

— Tako je, gospodična!

— Kdaj pa nameravate odkriti meni te skrivnosti? — je vprašala.

— Kadar bo smatral vaš oče ali kdo drugi, kdor bo upravičen storiti to, za primerno in umestno, odkriti vam jih.

— Kdo drugi, ki bo tudi upravičen? Kdo je to?

— Morda zarobenec, — je odgovoril Escaldas in se ozrl na Gairlance.

Vsa razburjena Françoise ni več silila vanj. Prižadevala si je celo prikriti svoj nemir in da bi pospešila razgovor med njima, se je hitro umaknila. Pred odhodom je zamrmrala nekaj nerazločnih besed.

K zgodovini mariborskega vodovoda

Misel na vodovod pred 50 leti — Prvi poskus pred 45 leti — Načrt visokogorske napeljave s Pohorja

Maribor, 23. marca. Letošnja zima je sprožila potrebo končne rešitve že delj časa vseh vprašanj zagotovitve mestnega vodovoda. Za vodovod, kakršen je naš mariborski, je bila namreč letošnja zima silno neugodna. Zgodnji sneg je zledel, nato je zapadel večji sneg, katerega večina se zdaj leži na Pohorju, od katerega je najbrže odvisna glavna usoda tega vodovoda. Tako je moralo priti do znane odredbe o omejitvi uporabe vode, ki je posebno občutno zadela mestne stanovalce v višjih nadstropjih. In zato so mestni očetje v velikih skrbih bavili z vprašanjem nadaljnje usode tega odnosa novega vodovoda. Škoda, da med današnjimi mestnimi očetmi ni nikogar, ki bi bil sedel že pred 50 ali vsaj pred 40 leti na istih klopih. Spominjal bi se če ne prav istih, gotovo pa podobnih skrbi v enem in istem vprašanju. Razlika je le ta, da je takrat bilo za mesto dovolj vode kar v mestnih vodnjakih, danes jo vsaka večja suša in vsaka hujša zima opasno ogroža. In takrat je šlo za več ko polovico manjšo porabo vode, kakor gre danes.

Zato — in ker je zgodovina najboljša

učiteljica tudi v takih javno važnih vprašanjih — vsaj bi bilo sedanjim gospodarjem Maribora dobrodošlo nekoliko spominov na početek današnjega vodovoda. Misel na vodovod tudi v Mariboru se je porodila že pred 50 leti, a do prvega dejanja je prišlo šele ob tem času pred 45 leti. Tedaj je bil izmed raznih mestnemu svetu ponujen predlogov še najbolj simpatično sprejet zasutek rudniškega inšpektorja Antona Čebula, ki je na povabilo mestnega občinskega sveta o njem javno predaval v prostorih kazinske kavarne. Čebul je bil odločno za tako imenovano visokogorsko napeljavo. Naše Pohorje ima za to več ko dovolj in najbolj zdrave vode, katere napeljava v Maribor bi prišla za mesto najcenejše. Treba je napraviti v raznih višinah nekaj resnih poskusov, da se najde in preiskusi, kje bi bili pogoji najugodnejši.

Če bo treba, smo s Čebulovim točnim poročilom na razpolago. Za sedaj naj le omenimo, da je njegov proračun za poskuse na Pohorju znašal 1200 gld., ves projekt pa — torej z napeljavo celega vodovoda preko Drave v mesto, je bil preračunan na

200.000 gld. V tem proračunu pa so bili predvideni vsi morebitni izredni izdatki v znesku 36.000 gld. Izpeljava vodovoda je bila zamišljena za dobo preko 60 let, tako da bi bil Maribor s izvrstno vodo preskrbljen (od zdaj naprej računano) še najmanj za 40 let.

Mestni občinski svet je ta projekt z veseljem sprejel in Čebulo poveril tudi takojšnje preizkuse, katerih prvi so se izkazali za zelo posrečene. Zadnji tak poskus leta 1895 je bil oktobra na obronku nad Radvanjem.

Toda (kakor bomo pozneje videli) so se že pred temi poskusi pojavili pomisleki, ki so tembolj zanimivi, ker se še danes ponavljajo od približno iste strani, ki nasprotuje vsem načrtom napeljave visokogorskega vodovoda s Pohorja.

Stvarno težji in kočljivejši pa je oni pomislek proti vodovodu na Tezmem, ki izraža bojazen, da se tu poleg zdrave zbirata tudi po naselitvi okolice okužena voda. Je to pomislek, ki od pristojne strani ne sme ostati še dalje nepreiskani, neugotovljen in ne zavrnjen.

sodniki je Gorinškova skesano vse priznala ter se zagovarjala s tem, češ da ni videla nobenega drugega izhoda.

Sodba ob času poročila še ni izrečena.

Iz Gornje Radgone

Velikonočni polarni sij. V zvezli z zadnjim polarnim sijem, ki je bil viden tudi v tujakih območjih, so pričele krožiti alarmantne vesti glede vojske. Očividno je, da širijo te vesti, zlasti v teh območjih, plačani agenti, ki izkoriščajo vsako najmanjšo priliko in vsak pojas za svoje cilje. Obmejno prebivalstvo opozarjamo, da takim vestem ne naseda ter da brezvestne razširjevalce kakršnih koli vesti takoj prijavi oziroma. Nujno potrebno bi bilo tudi, da bi se prehod meje znatno omejil in dovolil le v izjemnih primerih dvoslovnost, kontrola nad gosti, ki prihajajo preko meje, naj bi se podvojila.

Uspeh nabitralne akcije v trgu Gornje Radgone za spomenik radgonskim žrtvam. Nabitralna akcija, katero je uvedel v marcu pripravljajni odbor za postavitev spomenika RZ in MB po trgu Gornje Radgone, je izredno dobro uspela. Darovali so 1000 din Snof Franc, po 500 din dr. Božica Lenart, Hrastelj Joža in Požun Hinko, po 200 din Josip Skerlet, Landić Janez, Zilavec Eric, Gaberc Martin in Ritoja Martin, po 100 din Samec Franc, Mavrič Karel, Cividini Stane in Jurska Alojz, po 50 din Petrovič Emil, Obal Stefan, Trdina Andrej, Cajnkarc Feliks, Husjak Fr., Babjan Anton, Korošec Franc, Korošec Franc Zottor Matilda, Svenšek Janko in Brumec Franc, po 30 din Koler Rudolf, Stanek Jakob, po 25 din Hafnerič Ivan, Benko Pavel, Kren Josipina, po 20 din inž. Urbanič, nameščeni obč. pisarne, Berlan Avgust, Neudauer Alojz, Ferš Josip, Fečnik Marica, Klemenčič Anton, Korošec Ana, Slekovec Ivan, inž. Sturm in Jug Vincenc, po 15 din Muhč Josip, Čeh Antonija, po 10 din Kampuš Leopold, Puhlin Ivan, M. Kranjc, Gradinski Franc, Novak Marica, Sluga Ludvik, Pirš Pavel, Hojs Karel, Osterc Jožefa, Mauko Lj. dvina, Kaučič Josip, Pučko Alojz, Strah

Franjo, Oman Nežika, Križanec Miško, Gobec Cilika, Györkeš Peter. Skupna nabiralna akcija je vrgla 4.995 din. Razen tega je darovala tvečka Brača Anič iz Počsudea 200 din. Pripravljajni odbor izreka vsem darovalcem iskreno zahvalo.

Nova zima?

Maribor, 28. marca. Pričakovana reakcija vnanjih elementarnih katastrof, je prišla tudi nad nas, kar preko noči. Snovi se jasno nebo, se je proti jutru zopet pooblačilo, zjutraj se je najprej oglašal dež, toda že v tako debelih kapljah, da je bilo pričakovati, da se spremeni v južno sneženje. Dopoldne je snežilo s takim zalotom, kakor bi bilo to v začetku decembra in kakor se sliče dogaja

tudi pozneje v aprilu in (bolj redko) tudi v maju. Po Herschlu je bilo to vreme pričakovati že za veliko noč, dočim stavi za konec marca lepo vreme. Pač pa se sliče vreme obe-ta zopet za 7. aprila. Če ne pride do zmrmzjenja, smemo to padavino pozdraviti kot blagoslov za polja, travnike in vrtove. V slučaju nadaljevanja južnega sneženja pa lahko računamo tudi na krajevne potre-se, zlasti na kraških tleh. Ob 19. uri pri 1 C in nizkem barometru se sneži. Strašna brozga po ulicah. Ubogi tički, ki so že večerj čutili to spremembo, so se poskrili.

OMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

Mariborske in okoliške novice

Goštevaje gledališča mladega rodu v Celju. V nedeljo 7. aprila t. l. bo gostovalo mariborsko gledališče mladega rodu v celjskem gledališču. »Martin Krpan« je žel pri vseh treh predstavah lep, pro-oren uspeh. Nedvomno je, da bo Smaskov »Martin Krpan« ugajal tudi celjskim učencem in šolarjem. Predstava bo dopoldne in popoldne.

Potrgane žice. Tudi včeraj popoldne je ves čas naletaval moker sneg, katerega teža je povzročila, da so se številne telefonske žice potrgale, zlasti na periferiji. Zaradi tega je v mestnem telefoničnem prometu precej občutljiv zastoj.

S Pobrežja. Naša občinska politika se je spet razgibala, saj smo pred sprejetjem novega občinskega proračuna. Naši občinski očetje se zberu v nedeljo dopoldne k proračunski seji, na kateri bodo razpravljali in sklepali o novem proračunu, ki izkazuje 600.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov.

Kradjo kakor srake. Mesariu Josipu Čehlu stanujučemu v Žickem prehodu, je izginila iz stanovanja žepna ura vredna 25 din. Iz skladišča tesarja Leopolda Klavžerja v Zgornjem Radvanju so doslej še neznanzi zlikovci odnesli razno tesarsko orodje, vredno okoli 500 din. Čevlarski ženi Mariji Lepold je izginila iz podstrešja železna peč, vredna 300 din. V Trubarjevi ulici 4 so v nočnih urah tatovi ukradli in odnesli 80 kg težko cementno mizo z železnim podstavkom in nima lastnik odgovnika g. dr. R. Ravnik okoli 250 din škoda.

Kam? Od doma je pobegnila 13 letna Jerica Usar, ki je stanovala pri svojih starših na Ruski cesti 3. Policia je storila vse korake, da se pobelega deklica izsledi.

Racija... Ob priliki včerajšnje racije, ki jo je izvedla mariborska policija v mestnem okolišču je bilo aretiranih 14 oseb, ki jim sledi izražanje vest. Med njimi je 6 nočnih otčik, ki jih je policija najpreje odpravila na dermatološki oddelek tujakšnje bolnice.

Mariborski igralni klub. Pričetek rednih treningov v petek dne 29. marca. Zbor članstva ob 19.00 uri pred mestnim kopališčem. Kopališka ulica. Službujoči odbornik g. Zimic pomočnik g. Košak. Člani, ki imajo še doma plavalke in čepice, ki so last kluba, naj na treningu iste izročijo g. Petku. Vhod v kopališče je skupen, zamudniki ne bodo mogli trenirati.

Pohorske novice. Naši planinci poznajo že več let priljubljeno oskrbnico Mariborske koč Maro Gobčev. 10 let je večje in materialno skrbno oskrbovala to važno planinsko koč. Oskrbovala jo je v zadovoljstvo vseh planincev, ki so pohiteli

vrh Pohorja. Mara Gobčeva odhaja po 10 letih skrbnega dela in napa z našega Pohorja in prihaja v Maribor, kjer je kupila znani Linhartov dvor na Tržaški cesti. Naši planinci pa hočejo počastiti njeno delo s posebnim večerom, ki bo jutri pri Mariborski koči. Mari Gobčevi pa želimo v novem življenju nadaljnjih uspehov ter čim vidnejših dokazov gospodinske sposobnosti in spretnosti.

Krznar Peter Šemko se je preselil iz Tyrševe 7 v moderno preurejene prostore na Aleksandrovo cesto 13. Priporočila krasne, najnovejše srebrne lise, 19—M.

Nadležni pevl. Po okoliških gostilnah nadlegujejo mirne goste s svojim petjem v tujem jeziku razni menda brezposelni elementi in po odpetju teh tujih pesmi berajo od mize do mize, seveda zopet v tujem jeziku. Gostje se jeze na gostilničarja in pevce, ker hočejo imeti mir. Prosimo zlasti narodne gostilničarje, da goste obvarujejo takih nedeljskih »koncertov«, ki niso v skladu z našo miselnostjo. Bilo bi prav umestno, če bi se za take pevce pozanimala tudi oblast, zlasti glede tega, s čim se prav za prav preživljajo.

Nočno lekarniško službo imata še danes Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20—05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22—70.

Razstava Mušič-Putlih. V nedeljo 31. t. m. razstavlja v beli dvorani Sokolskega doma svoja najnovejša dela Zoran Mušič in Karol Putlih. Razstava bo za Maribor izreden kulturni dogodek — zlasti sedaj po Mušičevih velikih uspehih v Zagrebu in Beogradu. Putlih je med najboljšimi in najmočnejšimi kiparji mlajše generacije. Za naš Maribor bo pravo odkritje. Razstava bo otvorena ob enajstih dop. Podprimo naše umetnike!

Mariborsko gledališče

Petek. 29. marca. Zaprt. Sobota. 30. marca. ob 20. uri: »Cigan baron« Goštevaje Belizaria Sanci. Nedelja. 31. marca. ob 15. uri: »Kovarstvo in ljubezen«, ob 20. uri: »Zaroka na Jadranu« Znižane cene. Zadnjič.

VELIKA

TOMBOLA

gradbenega odseka

Sokolskega društva Maribor-matica

16. ali 23. junija 1940

Mestni regulacijski načrt za leto 1940

Za regulacijo in tlakovanje ulic, ureditev kanalov in zgradbo novih skladišč 1.329.680 dir

Maribor, 28. marca. Nekakšen redni aneks k mestnemu proračunu je tudi proračun mestnega regulacijskega sklada. Novi proračun vsebuje za leto 1940 1.329.680 dir. Izdatki so razdeljeni na 1.329.680 dir. Izdatki so razdeljeni na 1.329.680 dir. Izdatki so razdeljeni na 1.329.680 dir.

V postavljeni regulacijski načrt so sledeči izdatki: 1. gradbeni višji komisar prve kategorije 34.690 dinarjev, trije inženirji dnevnarji: 91.000 dinarjev, 1 geometer I. kategorije 31.250 din, 1 geometer dnevnar 28.880 din, 1 gradbeni tehnik dnevnar 27.500 din, za službeni covek 10.000 din. Postavka vsebuje tudi znesek 25.000 din kot rezervu za eventualno zvišanje prejemkov zaradi dražine. Pri gradbenem odobru sta določeni vsoti 21.000 din za honorarje in 5000 din za pisarniške potrebe, skupno 26.000 din. Za redno meritev mesta je predvidena vsota 16.000 din. Za razne regulacijske in kanalizacijske načrte ter za gradnjo novega skladišča poide skupno 1.329.680 dinarjev. V zvezi s potrebno regulacijo ulic je določeno za odkup hiše v Vetrinski ulici št. 2, ki je bila že svojčas porušena, vsota 100.000 dinarjev in sicer kot četrti obrok, za odkup hiše v Frankopanovi ulici št. 41 kot prvi obrok pa 25.000 dinarjev. Kakor znano je mestna občina kupila tudi hišo v Stolni ulici, za katere nakup na ni v novem proračunu še nobene postavke. V dalekosežnem načrtu bodočih preureditvenih programov je da bo mestna občina polagoma in v teku let pokupila vse stavbe ob Stolni ulici in sicer na strani k Lekarniški ulici. V načrtu je, da se te hiše porušijo in da se ves kompleks ob Lekarniški in Stolni ulici preuredi v duhu sodobnih prometnih ter regulacijskih potreb. Za kanalizacijo poide 80.000 dinarjev, ki se nanašajo predvsem na napravo novih cev, dočim predvideva novi proračun za nove ulice, kanale, tlakovanje ulic in zgradbo novega skladišča ob Strmi ulici 1.124.680 dinarjev, skupno torej 1.329.680 din. Seveda je zagotovljena tudi postavka za ureditev in napravo hodnikov z zneskom 200.000 din. Dohodki regulacijskega sklada pa so sledeči: Dotacija mestnega zaklada izkazuje

50.000 din, 25% od prodaje mestnih nepremičnin 50.000 din, kot prispevek Mestnih podjetij za zgradbo novih skladišč ob Strmi ulici 100.000 dinarjev. Kakor znano se bodo namreč ob Strmi ulici, kjer ima mestni gradbeni urad že svoja skladišča, zgradili novi skladiščni objekti, ker dosedanj ne ustrezajo več svojemu namenu. Postavka javnih dajatev vsebuje vsoto 430.000 dinarjev. Ta postavka je namram lanski večja za 190.000 dinarjev in vključuje sledeče zneske: mestne gradbene takse, ki ostanejo neizpremenjene kakor l. 1939—40 bodo vrgle 120.000 din, denarne kazni v smislu čl. 100 in 101 gradbenega zakona bodo vrgle 5000 din, dohodki po čl. 124 gradb. zakona 30.000 din, kuluk (kakor l. 1939—40) 95.000 din, kanalske priklonpne, kakor l. 1939—40 pa 180.000 din. Potem je treba pri dohodkih regulacijskega sklada upoštevati še priznavane najemnine in sicer prispevajo Mestna podjetja za uporabo mestnih cest po avtobusih 150.000 din, t. j. 150.000 km po 1 din, nadalje delež Mestnih podjetij glede uporabe javnega sveta za vodovodno napeljavo 305.000 din, t. j. 64 km po 4800 dinarjev, nadalje prispevek MP za uporabo javnega sveta za plinsko napeljavo 37 km po 4800 din, t. j. skupno 175.000 din, za uporabo javnega sveta za električni kabel 25 km po 4800 din, skupno 120.000 d'n, kot priznavno najemnino za električni protovod 12 km po 0.50, skupno 60.000 din. Tako so priznavane najemnine določene v regulaciji, skladu s skupno vsoto 810.000 din. K temu pridejo še razni dohodki od nate-ma ali uporabe javnih mestnih zemljišč v zasebne namene ali za izredno uporabo cest po čl. 33 zak. o samoupravnih cestah. Ti dohodki izkazujejo 70.000 din, povračila stroškov za napravo hod'kov po čl. 123 gradbenega zakona na 200.000 din, dočim so razni dohodki preračunani na 110.000 din.

Ob vprašanju raznih regulacijskih del, tlakovanja in preurejevanja naših mariborskih cest pa bi bilo potrebno še sedaj pred pričetkom novih del opozoriti na do-slej počasni tempo v izvedbi teh del. Zela mariborskega občinstva je, da se ta dela, ki so itak krivavo potrebna pospešijo in da se njih izvršitev ne zavlačuje s svojevrstno metodo, po kateri se neke do la pričnejo, drugod kmalu zatem spet pričnejo, ne da bi se že pričeta pred tem končala.

Bankovce so hoteli ponarejati

Zalostna usoda nezakonskih otrok — Zanimivi razpravi pred mariborskim sodiščem

Maribor, 28. marca. Lani jeseni je mariborska policija prišla na sled skupini ljudi, ki so nameravali ponarejati bankovce. Policija je namreč za-upno doznala, da se je neki znani mariborski tihotapec odpravil v Gradec, kjer je prevzel dve povečevalni stekli in nekatere druge pripomočke, ki so potrebni pri izdelovanju ponarejenih bankovcev. Možakarja so ob prihodu v Maribor zajeli in aretirali. Bil je to neki Josip Č., ki je pri zaslišanju izpovedal, da ga je poslal v Gradec mesar Franc Glaser. Nadaljnje poizvedbe so dognale, da se je Franc Glaser združil z nekim Jakobom Vrhovščakom, ki je bil zaradi pomoči pri ponarejanju denarja pred mariborskim sodiščem obsojen na 4 mesece zaporu. V teku preiskave je mariborska policija dognala, da je Franc Glaser 27. septembra 1939 pri neki trdki v Zagrebu naročil razne barve, litografsko pasto in asfaltni lak, ki jih je neki neznan moški prinesel iz Zagreba v Maribor, in sicer na podlagi ponarejene naročilnice »Sav-eva grafični delavci« v Mariboru, ki je bila opremljena s štampiljko omenjene organizacije. To štampiljko pa je Franc Glaser naročil pri nekem mariborskem gra-verju. Ko je imela mariborska policija vso družino skupaj in pričela s konfrontacijami ter podrobno zasliševanjem, so od po-četka vsi tajili vsako medsebojno zvezo. Pozneje je policija aretirala še nekega Leopolda Ferleza iz Hotinje vasi, ki je bil svojčas tudi zapleten v neko ponarejevalno afe-ro. Ferlež je pri zaslišanju takoj izpovedal, da mu je Vrhovščak povedal, da potrebuje omenjene predmete za izdelovanje ponare-jenih bankovcev. Glaser pa je pri zasliša-nju tajil vsako krivdo. Priznal je sicer, da je naročil štampiljko, kar pa je storil na prošnjo nekega njemu neznanega gospoda, dočim je tajil vsako zvezo z ostalimi člani družine.

Vsa omenjena zadeva se je danes dopol-dne obravnavala pred malim kazenskim se-natom mariborskega okrožnega sodišča, kjer

se je razčistila precej zamotana zadeva. Tudi pri današnji razpravi so se obtoženci zagovarjali kakor v preiskavi in tajili vsa-ko krivdo. Razprava ob času poročila še ni končana.

V Hotinji vasi pri Mariboru je našla dne 2. decembra 1939 posestnica Ana Fideršek v bližini svoje hiše v grmovju malega otročička, ki je na ves glas mlo jokal. Ubogi otročiček je bil zavrt v plenice in je bil napol gol. Zraven otročička je bil listek z naslednjo vsebino: »Otrok je zakonski sin, star 6 mesecev, ime mu je Milan. Oče je pri vojakih, mati je bolna ter ne more otroka vzgajati, radi tega ga izroča v dobre ro-ke.« Fiderškova je o najdbi otročička takoj obvestila orožnike, ki so pričeli poizvedo-vati za materjo. Poizvedovanja so dognala, da je otroka odločila 34letna vinčarica Ma-rija Gorinšek iz Slavec pri Slovenski Bi-stricti. Nadaljnja preiskava je dognala, da je imela Gorinškova medtem, ko se je njen mož nahajal v mariborski kaznilnici, ljube-zensko razmerje z nekim železničarjem, ki ni ostalo brez posledice. To je izvedel tudi njen mož v kaznilnici, ki bi moral priti v začetku meseca decembra zopet domov. To-da mož je svoj ženi že iz zapora pisal, da za otroka ne bo skrbel in da naj z otro-kom napravi, kar hoče. Orožnikom je Go-rinškova izpovedala, da je dala neki neznan ženski 30 din, naj nese otročička k neza-konskemu očetu, ki pa baje otroka ni ho-tel sprejeti, naker je ženska otroka izpos-tavila v bližini Fiderškove domačije v dobri veri, da bode otroka že našli in da se bodo že našli ljudje, ki bodo zanj skrbeli. Sreča pri vsem tem pa je bila še ta, da so otroka še pravočasno našli, sicer bi sigurno zmiz-nil.

Marija Gorinškova je danes dopoldne se-dela na zatožni klopi v razpravni dvorani št. 53 tukajšnjega okrožnega sodišča, kjer se je morala zagovarjati zaradi obtožbe državnega tožila, češ da se je pregrešila proti življenju in telesu v zvezi s § 174-II. Pred

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

NAJNOVEJŠO KEMIJSKO TRAJNO brez elektrike — brez aparata izvršuje frizerski salon VASL, Borštnikov trg 4. 953

PRED NAKUPOM OBUTVE si oglejte našo nedeljsko raz-stavo. Brajkovič Živko, diplo-mirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 936

KDOR ZELI ZIDATI dobi poceni svet. Parcela ob-sega 3000 kv. m po 6 din kv. metr. Dobi se ga tudi manj — 3 minute ob postaje Trzin. Poizve se: A. Muravec, cestar, Trzin 29. 938

DOPISI

LEPO GOSPODICO do 25 let, ki si želi mladega in dobro situiranega prijatelja, bi rad spoznal. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Slov. Na-rod« pod šifro »Vse za ljube-zen«. 941

SLUŽBE

SOFERJA-MEHANIKA za Diesel sprejmemo. Ponudbe pod »Dobro vozača«. 945

SAMSKI INTELIGENT star 30—40 let, dobi službo pri bolniku, kateremu bi postrvo-valno stregel. — Prehrana in stanovanje v hiši, plača po do-govoru. Naslov v upravi. 944

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk (desetprstni sistem) Večerni tečaj, oddelki od 1/2 7. do 8. in od 1/2 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izvežbance. Te-čaji od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se pri-čne 2. aprila. Solina naj-nižja. Največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih siste-mov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. — Christofov učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 48-43. 924

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in me-dico dobite najceneje v

MEDARNI Ljubljana Židovska ul. 6 18/L POHISTVO najceneje pri ZORMAN, Breg 14. Vsakovrstni stoli. Politiram oprave. Vsa popravila najceneje 952

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

ROLETE ali kompletne trgovske izložbe kupi Opara, Trebnje. 939

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Rečem Vam: "TA HRANA ZAKOŽO Z BIOCELOM JE ČUDOVITA!"

To dokazuje, da se koža da hraniti

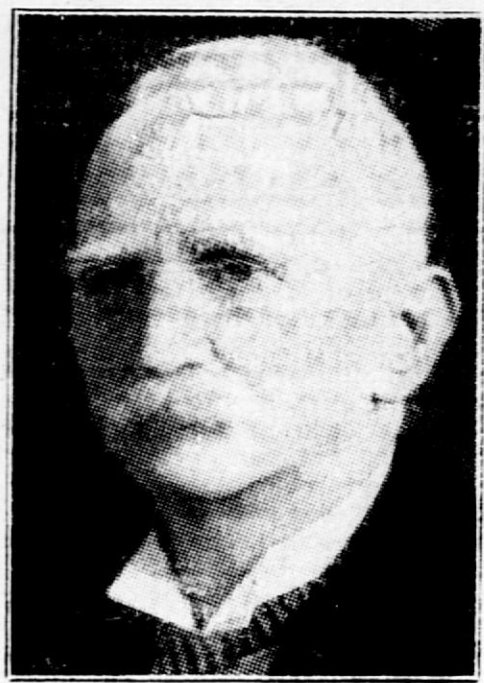
MOJ zdravnik mi je dejal, da se Biocel, vsebovan v tej po-sebni hrani za kožo, pridobiva iz skrbno iz-branih mladih živali. Globoko prodre v kožo in dovaja ji hrano ki je potrebna, da postane čvrsta, sveža in mla-da. Biocel je iznašel neki glasoviti dermatolog. Zdaj je Biocel kombiniran z rožnato kremo Tokalon baš v pravem razmerju, da lahko redi kožno tkivo. Uporabljajte to kremo zvečer, zjutraj pa uporabljajte belo kremo Tokalon. V 3 dneh Vam bo pokazala pot, da se rešite napak svoje polti in ohlapnih mišic lica. Pri po-izkueh, ki jih je na kliniki neke znane uni-verzitetne dermatolog napravil na fenah v sta-rosti od 55 do 72 let, so gube izginile v roku šestih tednov.

Pred kongresom naših planincev

Močna planinska organizacija, ki so jo ustvarili požrtvovalni in idealni planinski delavci

Ljubljana, 29. marca.

Zunanepolitični dogodki so lani v septembru preprečili kongres jugoslovenskih planincev v Nišu. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo imela zaradi tega v nedeljo dne 31. t. m. kongres v Ljubljani. Uprava je izdala spomenico z uvodnim nagovorom predsednika dr. Frana Tominka in s poročili zveznega

tajnika dr. Josipa Pretnarja o delu zveze in včlanjenih društev, dr. Frana Kušana o zaščiti prirode in nacionalnih parkih ter dr. inž. Avca o zimski alpinistiki.

Iz obširne poročila tajnika dr. Pretnarja o delu društev, ki so včlanjena v zvezi, posnemamo, da je bilo to delo ogromno. V zvezi je včlanjenih 11 planinskih društev, ki imajo skupaj 30.297 članov. L. 1937. so imela včlanjena društva skupaj 29.845 članov. Med člani je bilo l. 1938. 3259 omladincev, l. 1937. pa 2893 omladincev. Društva so imela na svojih

področjih 120 podružnic s številnimi oddelki.

Velika jugoslovenska planinska organizacija je imela v raznih planinskih predelih 144 planinskih domov, koč in zaklonišč. Skupna vrednost vseh teh domov znaša okoli 22 milijonov din. Izdatki vseh planinskih društev za gradnjo novih domov, za vzdrževanje planin, koč, za nabavo inventarja, za vzdrževanje potov in za markacije ter za propagando in kulturno znanstveno delo, kakor tudi za razne tečaje, alpinske muzeje in za amortizacijo dolgova so znašali 4.200.000 d.n. V to vsoto niso vračunani izdatki za upravo, ki so znašali okoli 500.000 din.

Te številke kažejo veliko številčno moč naše planinske organizacije in nieno finančno moč ter mnogostranost in obsežnost njenega delovanja. Planinski delavci so opravljali v svojih organizacijah ogromno delo s požrtvovalnim idealizmom in v interesu planinstva in javnosti, ne da bi imeli od tega osebnih koristi.

Zivahno je bilo organizacijsko delo v posameznih društvih. Osrednja društva se prizadevajo oživiti delo v podružnicah in jim zaradi tega prepuščajo samostojno delovanje na kar najbolj širokem področju, obenem pa podružnice sodelujejo v osrednjih upravnih, ki so idejne vodnice organizacij. V tem smislu se je prvo reorganiziralo Slovensko planinsko društvo, potem pa še Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu, Srbsko planinsko društvo v Beogradu se bo tudi reorganiziralo tako, da bodo podružnice bolj samostojno delale na terenu. Slična akcija za reorganizacijo se je pričela pri Društvu planincev v Bosni in Hercegovini.

Glaven vir dohodkov naših planinskih društev so planinske kočje in domovi. Planinska društva na seveda niso pridobitna podjetja. Z dohodki krijejo društva izdatke za dvig planinske kulture in planinstva. L. 1938. so imela naša planinska društva skupaj 2.912.199 din dohodka in 4.761.370 din izdatkov. Čisti dohodek od domov in koč je znašal 1.391.121 din. Med izdatki je največja postavka za gradnjo

planinskih domov v znesku 1.932.114 din. Premoženjsko stanje kaže drugačno sliko. Pasiva je znašala 7.822.469 din. Aktivna pa 26.726.015 din. Med pasivo so dolgov: z obrestmi najvišja postavka, in sicer v znesku 4.546.069 din, med aktivno pa je največja postavka vrednost planinskih domov v znesku 21.349.811 din.

Številke o gospodarskem stanju kažejo, da se morajo naša planinska društva boriti z velikimi finančnimi težavami. Stranje nekaterih društev je prav kritično. Osrednje društvo Slovenskega planinskega društva mora plačevati ogromne vsote letno za obresti in amortizacijo dolgov, ki znašajo 1.800.000 din.

Gradbeno delovanje društev kljub težkim časom ni prenehalo. Slovensko planinsko društvo in njegove podružnice so dogradile planinski dom Zlatorog ob Bohinjskem jezeru, Valvazorjev dom ob Stolom, planinsko kočjo na Mlinici v Karavankah. Večino večjih domov so društva preuredila. Dokončana so priravnjalna dela za planinski dom celjske podružnice na Golteh v Mozirski planini in za nov dom dravogradske podružnice na Koševniku pri Dravogradu. Načrt za gradbo zaklonišča v Martuljku in pod Skratovo se je poral opustiti, ker so mu nasprotovali lovski interesi.

Precejšnja aktivnost so pokazala glavna društva in njih podružnice v delu na terenu. Semkaj spadajo gradnje poti in markacije. Uspešno je bilo tudi kulturno prosvetno in znanstveno delo. Publikacijsko delo je zelo razvito. Na prvem mestu stoji Slovensko planinsko društvo, ki prispeva s svojimi publikacijami in brošurami v delom omerem delež k jugoslovanski planinski kulturi. SPD in kluba »Skala« sta dosegla že lene uspehe v zimski in trmi alpinistiki. Prav tako imajo slovenski planinci najbolj razvito in najboljše organizirano reševalno službo in planinsko vodstvo. V vseh planinskih organizacijah napreduje tudi mladinske organizacije iz katerih bodo prišli mlade planinske generacije, ki bodo nadaljevale delo za razvoj našega planinstva.

Tudi živali lahko jokajo

Vsi prežvekovalci imajo solzne žleze — Celo slon je zelo rahločutna žival

Mnoga opazovanja in znanstvena dognanja raziskovalcev potrjujejo domnevo, da so nekatere živali zmožne prav tako globokih notranjih doživetij, kakor človek. Krokodile solze pretaka pravimo, če hočemo reči, da joka človek samo zato, da bi vzbudil sočutje bližnjih. Kako je prišel ta izrek v naš jezik? In more krokodil sploh jokati? Ne, krokodil ne more jokati. To so že opetovano dokazali naravoslovci, saj krokodil nima solznih žlez. Če navzlic temu rabimo ta izrek, dokazuje to, kako žilavi so taki izreki, če pridejo v govorico. Sicer pa izvira predstava jokajočega krokodila iz prastarih orientalskih bajk in pravljic, po katerih posmena krokodil glas jokajočega otroka, da privabi k sebi svojo žrtev.

So pa živali zmožne globokega genčja, ki ga večkrat spremljajo tudi solze. Zanimivo je, da so med temi živalmi na prvem mestu take, pri katerih bi najmanj pričakovali ginenosti. Kdo bi recimo mislil, da spadajo krave in teleta, zroča na paši tako mirno, skoraj bi lahko rekli topo in bedasto na človeka, med bitja, ki imajo solze prav na robu. In vendar je tako. Učenjaki so dognali to tudi anatomske. Vsi prežvekovalci imajo namreč solzne žleze prav tako kakor jih ima človek.

Najbogatejše izkušnje o živalih imajo seveda lovci. Znano je, da jelen v svoji smrtni uri tiho joče. Slavni francoski pesnik in politik Lamartine pripoveduje v enem svojih del o srni, ki jo je na lovu obstrelil, kako ga je z neizrečeno bolestnim in s solzami zastirnim pogledom prosila, naj se je umili in jo pusti živeti. Tudi medvedi in severni jeleni znajo pretekati resnične solze. Tako vsaj trdi raziskovalec in lovec Gordon Cumming. Bili smo na Aljaski, pripoveduje Cumming, in tam sem obstrelil severnega jelena. Po večurnem iskanju smo končno prišli do ranjene živali, ki se je bila zatekla daleč v gozd, da bi tam mirno poginila. Pene so ji silile iz gobca, iz umirajočih oči so ji pa tekale debele solze. To je bil pogled, ki je pretresel človeka do srca.

Tudi pes, ta najzvestejši spremljevalec človeka, se zna zelo razburiti. Nekaj novega pa prinaša poročilo nekega afriškega opazovalca, ki je opazoval jokajoče žirafe. Ta čudna prebivalca afriške stepe, vzbujajoča s svojimi prekomerno dolgimi nogami smeh obiskovalcev živalskih vrtov,

je izredno občutljiva žival. Zadostuje, da se le nekoliko rani, pa že bridko zajoeče. Nekaj podobnega je opazoval holandski generalni guverner na Sumatri. Tam živi majhna opica, ki je mnogo bolj razvijena kakor še tako razvijen otrok. Narave je sicer živahna, vedno je vesela in poskočna. Če se pa zgodi kaj proti njeni volji ali če se česa ustraši, začne takoj jokati in s svojimi srednjimi nogami si briše solze iz objokanih oči.

Nekaj podobnega pripoveduje naravoslovci o tuljinih. Na vsem majalnem otoku polovce domačini pred lovom na tuljne najprej žive mladiče, ker z njihovo pomočjo prav lahko privabijo njihove matere in jih pobijejo. Mladiči znače namreč v ujetništvu milo tuliti in njihove matere takoj prihitijo k njim. Celo slon, orjak v živalskem svetu, je zelo rahločutna in bolest ga močno potne. Če je ranjen, mu od seva iz drugače divjih in nevarnih oči globoka žalost.

Na teh poročilih je morda precej pretiravanja. Ta ali oni opazovalec je utegnil kaj dodati ali pa si je izmislil nekaj, česar v resnici ni videl. Vendar je pa znanstveno ugotovljeno, da so mnoge živali zmožne enakega ganotja kakor človek in da enako preživljajo bolest, strah in grozo kakor ljudje.

Zakaj so tiri različno široki

Razdalja med tračnicami naših železnic ni bila izbrana smotno po tehničnih računih, temveč povsem slučajno. V začetku preteklega stoletja je znašala razdalja med kolezi angleških poštinskih kočij pet angleških čevljev. To mero je prevzel George Stephenson, graditelj prve železnice v dvajsetih letih preteklega stoletja za prvo parno lokomotivo in železniške vagonne. Določil je razdaljo med notranjimi stranmi tračnic na 4 angleške čevlje in 8 in pol col, kar znaša 1435 mm. Ker so prihajale prve lokomotive za železnice na celine iz Anglije, so morali biti tudi železniški tiri zgrajeni po njihovi širini. Širina 1435 mm je bila pozneje po menarodnih pogodbah priznana za normalno v vsej srednji Evropi.

V Rusiji je bila prva železnica zgrajena 1838 na progi Petrograd—Carskoje Selo. Gradil jo je avstrijski inženjer von Gerstner, ki je pa določil njeno širino na 6 angleških čevljev ali 1829 mm. Ta širina je bila izbrana zato, ker je omogočala zgraditi močnejše in stabilnejše lokomotive pa tudi večje vagonne. Toda že pri gradnji druge proge iz Petrograda do Moskve leta 1851 so polčili tračnice samo 5 čevljev ali 1524 mm narazen, da bi bili stroški manjši. In ta širina je bila določena za vse normalne ruske železnice. Ni pa samo Rusija, ki ima širše železniške proge kakor ostala Evropa. Tudi Španija in Portugalska sta se odločili za širše železniške tire. Španske in portugalske železnice so širše 1672 mm.

Radijska zveza z vlaki

Ravnateljstvo italijanskih železnic dela uspešne poskuse, ki naj omogočijo v najbližji bodočnosti radijsko zvezo poedinih postaj z vlaki med vožnjo. Poskusi bodo kmalu končani in radiofonija bo storila nov velik korak naprej. Aparati so nameščeni v posebnem priključnem vozu, ki ima nekoliko višjo streho. Naprava obstaja iz sprejemne postaje in oddajnih aparatov, izpolnjenih h z aparatom za Morsejeve znake in dvema amplitonoma.

Za železniško službo bo ta nova naprava velikega pomena. Vsak potnik bo lahko dobil med vožnjo zvezo s komurkoli preko poedinih železniških postaj in nasprotno, kotorkoli s postaje bo lahko dobil zvezo s poljubnim potnikom v vlaku. Tudi za železniško osebje bo radijska služba pomembna velika olajšava, ker bo lahko zelo hitro obvestila strojevodjo ali vlakovodjo o vseh navodilih, pa tudi o morebitnih nevarnostih in nesrečah.

Šole naj goje značaje

Dober značaj je največja vrлина mladine, vsaj ameriške, kakor je pokazalo 3500 očevoev uglednih ameriških predstavnikov trgovine, znanosti in vere na anketi, ki jo je razpisal dekan Ohio Wesleyan univerze dr. Harold Sheridan. Rezultat anket je zato zelo važen tudi za učitelje in vzgojitelje. Neki ugledni industrijec je odgovoril, da je edino, kar zahteva njegov svet od univerze, da pošilja v življenje študente z značajem, razumovanjem in naravno gospodarnostjo, samozavestjo in znanjem angleščine. V ključu po značaju in značajnosti so se zedinili vsi.

Največje zanimanje je vzbudila anketa v trgovskem svetu. Trgovci se niso ome-

jili samo na odgovore, temveč so marsikaj še sami pripomnili. V odgovorih zahtevajo poglobitve znanja matematike in narodnega gospodarstva pri večini študentov, ki bi morali dobro obvladati tudi angleščino. Študentje znajo bodisi preveč ali premalo, ne znajo pa govoriti in prosto pisati. Drugače pa zahtevajo ljudje

iz finančnega sveta od študenta, naj bo bolj informiran pri iskanju službe, kakor je bil njegov oče in naj se kmalu vzvi v praktično življenje. Iz vseh dopisov je razvidna trdna volja vseh svetovladi mladin dobro, da bo imela vsaj nekaj koristi od truda in stroškov, potrebnih za solanje.

... za sokolskim praporom

Praznik gorenjskega sokolstva
Ob 30 letnici glavne skupščine sokolske župe Kranj

Kranj, 28. marca
V nedeljo 31. t. m. se bo vršila v Narodnem domu v Kranju redna letna skupščina gorenjskih Sokolov, ki v tem letu obhajajo tudi 30-letnico, odkar je sokolsko društvo v Kranju na poziv Slovenske sokolske zveze sklicalo na sestanek vsa društva na Gorenjskem, z namenom, da se osnuje gorenjska sokolska župa. Od tega dne dalje je gorenjska župa delovala s požrtvovalnostjo na razširitev sokolske miselnosti v tem delu domovine, ki je v času ustanavljanja župe, še ječala pod tuji. Takratni sokolski borci so se dobro zavedali pomembnosti organizacije gorenjske sokolske župe, saj je njen delokrog obsegal tudi društva na Koroskem, ki so postala z ustanovitvijo župe bolj povezana z ostalimi društvi na Gorenjskem. Kakšen pomen so pripisovali ustanovitvi župe, se vidi tudi iz besed starostar župe v Kranju, ki je vodil ustanovno skupščino in dejal med drugim tudi tole: — Je dobro in skrbno organiziran narod mora si priboriti svojih pravic in priboriti jih bo. Gorenjski Sokoli so v letih po ustanovitvi župe mnogokrat dokazali svojo prekaljenost v borbi za pravice našega naroda. Sledila so vojna leta, polna preizkušenj, dokler nam ni zasijalo sonce svobode. Mnogi gorenjski Sokoli niso dočakali svobode svojega naroda za katero so se borili; bili so med onimi, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo, za pravice svojega naroda.

Danes zremo s pieteto na te borce in občudujemo njih delo ki se je razraslo v mogočen pokret. Kakor l. 1910 ob ustanovitvi župe pa čakajo tudi danes gorenjske Sokole težke naloge. Zopet se zbirajo nad nami temni oblaki, ki hočejo odvzeti slovenskim narodom svobodo. Kakor celotna organizacija se tega zavedajo tudi gorenjski Sokoli, ki niso izpustili nobene prilike, da se njih vrste ne bi pripravile in bile v odločilnih trenutkih na mestu.

Kako široko in obilno je delo gorenjske sokolske župe, nam kaže v prav lepi obliki letošnja dvojna številka župnega glasila

Jubilej Sokola v Zagorju ob Savi

Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi praznuje letos svoj zlati jubilej, 50letnico svojega obstoja.

Nepregledna množina resnih dogodkov kiti venec dela zagorskega Sokola, zato želi društvo dati 50letnici poseben poudarek sokolske misli in ljubezni do svobodne domovine. Ob svečani obeljnici 16. junija t. l. bo društvo odkrilo spomenik največjemu Sokolu in Jugoslovnu. Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Ta spomenik je že v delu in je poverjen priznanemu akademiku g. Kalinu v Ljubljani izdelava iz bron pa je poverjena priznani likovni Moštar v Ljubljani. Obenem s postavitvijo spomenika, bo moral tudi Sokolski dom dobiti primerno zunanost, ki bo estetsko odgovarjala. Zaprošeno je pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja Petra II. za jubilejno prireditve 50letnice Sokolskega društva v Zagorju ob Savi. Zaprošena je tudi četrtinska voznina po železnici za članstvo, za nečlane pa polovica voznina. Zletni znaki bodo izdelani po osnutku br. prof. akad. slikarja Sava S. Rajkovića iz Beograda in bodo v teku enega meseca dostavljeni vsem edincam, ki jih bodo naročili. Znaki bodo zelo lični in lečeni za naraščaj in članstvo.

Velike so zahteve, ki si jih je društvo naložilo za svoj pomembni jubilej, toda vztrajnost in dobra volja jamčita tudi za ta uspeh. Domače članstvo je storilo že ogromno delo za podvig sokolskega razvoja in doprinesla se stalno svoje žrtve.

Obračamo se tudi na ostale prijatelje našega društva, katerim je uprava poslala zadnje prošnje in jih bo še poslala, da nam priskočijo na pomoč in darujejo v ta namen primerni znesek za izvršitev naše jubilejne in pietetne zamisli s tem pa tudi priznanje dolgovnemu sokolskemu delu v industrijskem Zagorju. Nekateri tvrde, ki imajo z našim krajem poslovne stike so se že odzvali in so darovali v ta namen, za kar se jim uprava najlepše zahvaljuje. Prosimo vljudno tudi ostale, ki smo jim poslali zadnje prošnje, da nam ne odklonijo podpore. Tudi naše članstvo je rado prevzelo nase svoj delež za kritje teh stroškov. Prosimo tudi vsa društva v kraju, ki

so nam naklonjena da čim prej podpisajo zadavne obveznice in darujejo primerno vsoto za spomenik. Prosimo vse, da se spomnite takrat, ko darujete, na marsejsko tragedijo. Naj se vsakdo obveže prispevati, kolikor mu je največ mogoče. Tudi podjetja, ki imajo z našim krajem poslovne stike, naj darujejo za spomenik, ki bo izraz hvalečnosti in počastitev Njega, ki nam je najlepši vzor Sokola heroja in bo najlepši pečat slovesnosti o priliki naše 50letnice. Zahvaljujemo se že vnaprej za vaše priznanje in naklonjenost. Zdravo!

Table-teniški turnir. Za velikonočne praznike je priredila sokolska mladina za Bežigradom table-teniški turnir, ki se ga je udeležilo 12 naraščajnikov. Prvo mesto je zasedel Mahkota Rudi, drugo Smerkolj Lado, tretje Dežman Peter. Vsi trije so dobili lepa darila. Mladim sokolskim naraščajnikom ključno krepak zdravilo!

Povišanje mezd rudarjem TPD

Ljubljana 28. marca
Pri današnji mezdni razpravi, ki se je vršila pri generalnem ravnateljstvu Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani med zastopniki te družbe in rudarskih strokovnih organizacij, je bil dosežen sporazum, s katerim se mezde rudarjev in delavstva apnenice povečajo za nadaljnjih 7½% z veljavnostjo od 1. marca t. l.

Ker je TPD dovolila maja mesca 1939. leta povišanje mezd za 4%, a decembra 1939 za nadaljnjih 8 do 10%, a s 1. februarjem 1940 izplačala poseben nabavni prispevek v višini 2½% letnih prejemkov, znaša celokupno povečanje mezd delavstva Trboveljske premogokopne družbe v teku enega leta 21½ do 23½%.

PO TELEFONU

— No, seveda, to je samo ob sebi umevno, da vam plačam dolg. Bodite brez skrbi... V ponedeljek bo denar v vaših rokah, tako gotovo, kakor stojim zdaj pri telefonu... Da, skoraj bi bil pozabil vprašati — kdo pa telefonira.

Jose Escaldas in princ Gilbert sta krenila v nasprotno smer in nekaj časa sta molče stopala po parku.

Ko mu je hotel presenečeni princ končno zastaviti vprašanje, ga je Bolivijec prehitel: — Takoj, takoj! Za to, kar si morava povedati, ne bova nikoli dovolj daleč od gradu.

Princ je ubogal, toda njegova radovednost je bila napeta in zaman je skušal najti zvezo med nepravdočasno izjavo mlade Plesguenove in zarotniškim početjem, s katerim mu je hotel imponirati Jose Escaldas, človek dvomljivih lastnosti, ki se ga je princ dosledno izogibal.

Slednjič je njegov spremljevalec zadržal korak. — Dragi princ, — je začel priliznjen, — izvolite mi posvetiti pet minut pozornosti in ne posegajte mi v besedo. V petih minutah vam povem dovolj tako, da se boste sami prepričali, kako zanimivo bo poslušati tudi vse drugo.

Govorite, — je dejal Gairlance.

— Prosim vas pa, da bi me ne motili, — je dejal Jose s posebnim poudarkom. Slišali boste o samem sebi to, česar bi morda ne prenesli od nikogar na svetu, čeprav bi bil manj vsakdanji uboječ od mene. Ne razburjajte se, vaša potrpežljivost je nujno potrebna.

Govorite, — je ponovil princ.

— Čujte torej, uničeni ste. Dolgove imate, diši vam brezskrbno, burno življenje, ponosni ste na svoje ime. Hočete se oženiti z gospodično de Valcor. Vseč vam je njena postava. Ste in ostanete trmoglavec.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Da... Čemu ste vzbujali v meni vero, da me imate radi? Zakaj ste tako skrbeli zame, če v resnici ljubite mojo sestrično? — Gospodična, dražestni ste in neotesane bi bil, če bi tega ne bil opazil in če bi vam tega ne bil povedal.

Dekle je vzkliknilo: — Jaz nisem nikoli mislila, da bi mogel galanten mož govoriti o dekletu tako, ne da bi imel namen... Gairlance je izgovoril njeno misel: — Resen namen?

— Da, resen, — je pritrdilo dekle, ne da bi mu pogledalo naravnost v oči.

Mož vroče krvi, kakršen je bil Gairlance, je moral biti očaran nad takim izbruhom gneva in upora. Čim bolj je pa opazoval presloko postavlo tega dekleta, tem manj je čutil, da bi mogel podležiti njenim čarom. Pač mu je pa ugajala njena iskrenost. Moška nečimernost je bila kriva, da je bil z njo prizanesljiv.

Vračajoč se k svoji ugajeni ljubeznivosti, ki je omamljala in znova prevzemala Françoise, je pripomnil:

— Oprostite, gospodična, če sem se hotel laskati vaši koketnosti dotaknil tudi vašega srca. Vidite, da sem v zadregi zaradi tega, pa tudi zelo ponosen na to. Toda kaj hočete? Jaz ne morem misliti samo na žentev iz ljubezni. Sem siromašen kakor cerkvena miš, čeprav bi imel knežji naslov, siromašen sem, da, berač, kakor moj prednik princ de Villings, preden mu je njegov meč priboril slavo za vekomaj in premoženje le za zelo kratek čas.

— Ah, je odgovorila Françoise, — vi se torej ne potegete za mojo sestrično, temveč za dediščino Valcorov?

— Vaša logika je strašna, gospodična.

— Kaj pa, če bi bila dedinja Valcorov jaz?

— Ah, prava ženska ste, ki znate z najbrdkejšo resnice preskočiti na najbolj mameče privide...

— Na privide? Morda! Tega niti sama ne vem. Toda nekdo ve o tem več. In ta nekdo prav kar prihaja sem. Dejala bi, da prihaja sem samo zato, da bi vas videl.

Princ Gilbert je pogledal tja, kamor je bila obrnjena dekličina pozornost. Od konca drevoreda, kjer je bila izginila Michelina, je prihajal Jose Escaldas. Čim je spoznal Gairlance, je pospešil korake, kakor je bilo dekle dobro opazilo. Nikakor se ni čudila, da se Bolivijec ni držal najobičajnejše diskretnosti, ki bi mu velela, naj ju ne opazi, temveč naj odide, ko ju je zagledal v zaupnem pomenku. Mar ji ni že

sporočil presenečenja, od katerega je pričakovala vse? Gilbert, od katerega se je bila njena ljubezen razvnela prav zaradi njegovega zaupnega odkritja, ki naj bi nasprotno zelo vero in upanje, — Gilbert je gotovo ne bo zasnil brez vsakega čudežnega preokreta in posredovanja. Kako hladnega in preračunljivega se je izkazal! Da, bil je malo ciničen. Toda njegov pogled, plameč in poželjiv, njegov sladki in mehki glas, vsa njegova osebnost, tem privlačnejša, čim sebičnejša je bila, je očarala Françoise. In že to, da mu je odkrila svoje srce, jo je tem bolj vlekel k njemu.

— Stopite bliže, gospod Escaldas, — je zaklicala prišlecu. — Če hočete govoriti s princem de Villingenom, vam ga prav rada prepustim. Če se ne motim, mu nameravate povedati nekaj, kar zanima nas vse.

— Tako je, gospodična!

— Kdaj pa nameravate odkriti meni te skrivnosti? — je vprašala.

— Kadar bo smatral vaš oče ali kdo drugi, kdor bo upravičen storiti to, za primerno in umestno, odkriti vam jih.

— Kdo drugi, ki bo tudi upravičen? Kdo je to?

— Morda zaroteneč, — je odgovoril Escaldas in se ozrl na Gairlance.

Vsa razburjena Françoise ni več silila vanj. Prižadevala si je celo prikriti svoj nemir in da bi pospešila razgovor med njima, se je hitro umaknila. Pred odhodom je zamrmrala nekaj nerazločnih besed.